

Reggeli Ujság

16. évfolyam 232. szám

Szerkeszti
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 október 3. csütörtök

Mozgósítás Olaszországban

Mussolini szerdán este bejelentette, hogy elrendeli az általános mozgósítást

Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök szerdán este 6.20 órakor a Palazzo Venezia erkélyén hatalmas beszédet mondott, amelyet háromszázezer főnyi tömeg hallgatott végig.

Mussolini beszédében bejelentette, hogy elrendelte az általános mozgósítást és ettől a naptól kezdve az egész olasz nemzet fegyverben áll, hogy vérrrel is elismertesse jogait.

Az óriási tömeg örjögő lelkesedéssel fogadta a döntő fontosságú bejelentést.

Az olasz-abesszin ügyvel kapcsolatos eseményekről a következő túlsótás számol be:

Párisból jelentik: A francia kormány illetve diplomácia súlyos döntés előtt áll. Az angolok kérdést intéztek Franciaországhoz, hogy milyen álláspontot foglalna el Franciaország abban az esetben, ha a földközi tengeri flotta ellen támadást intéznének. A francia közvélemény, amely kifogásolta a legutóbbi angol válaszigyzék határozatlanságát, egyre erélyesebben követeli, hogy Franciaország a maga részéről a földközi-tengeri kérdésben szintén általánosságok között maradjon. Tiszteletben tartjuk a népszövetségi alapokmányt — írja a Journal des Débats — de úgy véljük, hogy

a földközítengeri megtorló intézkedésekhez Franciaország nem csatlakozhat.

A szerda reggeli francia lapok cáfolják azt a hírt, mintha Franciaország válaszolt volna, még pedig kedvező értelemben, az angol külügyminisztérium legutóbbi kérdéseire. A Journal szerint mielőtt a választ megadnák,

Páris határozottabb biztosítékokat kíván, különösen amaz eszközök tekintetében, amelyek alkalmasak az afrikai viszály elszigetelésére.

Abesszinia fegyverszállítványokat vár

Addis-Abeaból jelentik:

Az abesszin hatóságok nagymennyiségű fegyver, lőszer, gázmaszk és egyéb hadianyag érkezését várják.

Az abesszin kormány a határmenti tartományokban a leghalmozottabb körüi biztonsági intézkedéseket tette, hogy a szállítványokat ne tarthassák fel. Az idegeneknek megtiltották, hogy Dzsidszigu városába menjenek, amely 50 kilométerre fekszik Angol-Szomália határától. Az egész kerületben minden gyanú egyént letartóztattak.

Az áduai abesszin csapatok parancsnokát, Nagdaras Nadazsoált Addis-Abeabába rendelték új utasítások átvételére. A parancsnok szerdán tért vissza Áduába és maga ellenőrizte a fővárosból érkező lőszerszállítványok átvételét. Ras Kasa abesszin vezér a goidari tartományból való csapatokkal

Addis-Abeabába érkezett. Fia 20.000 harcost vezet, akiket a fővárostól északra vontak össze.

Gibraltári jelentés szerint az angol központi flotta új paraficsnoki hajója, a 31.000 tonnás „Queen Elisabeth” kedden Gibraltárba érkezett. Brook Pophame angol légügyi marsall kedden Gibraltárban megbeszélést tartott az angol légi haderők tisztjeivel, majd visszatért Máltába.

Nagy kereslet pokrócokban

Varsóból jelentik: Az olasz kormány a napokban a

a lodzi „Markus Liberberg” cégnél 300.000 darab katonai takarót rendelt.

Egy takaró körülbelül 15 lírába kerül. Valószínűnek tartják, hogy az olaszok más lodzi cégeknél még 50.000 takarót rendelnek. Ezenkívül nagy olasz rendeléseket kaptak a bielstoki textilgyárak, a sziléziai konzervgyárak és a dombrovi vasöntödék.

Római jelentés szerint az olasz csapatok behajózása Keletafrika felé gyorsított tempóban folyik.

Szombattól hétfőig Nápolyban 18.000 embert hajóztak be.

Kedden a Miraglia repülőgépanyahajó és a Cerio személyszállító gőzös futott el a nápolyi kikötőből. Triesztből is indult egy hajó hadianyaggal és csapatokkal Keletafrika felé. A Saturnia gőzös fedélzetén a bergamói herceggel Portsaidba érkezett.

Olaszország gyarmati igényei

Bár az afrikai háború már csaknem elkerülhetetlennek látszik, a diplomáciai eszmecserék tovább folynak. Laval francia miniszterelnök keddi megbeszélései során megvitatta azt a kérdést, hogy Olaszország az alacsonyabban fekvő abessziniai tartományokra legtágabb, ugynevezett „C” mandátumot kapjon. Mussolini állítólag hajlandó volna ehhez hozzájárulni, de Anglia ellenzi a megbízatást. Mussolini lapja, a Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy

az olasz népnek teljes joga van ahhoz,

hogy a gyarmati megbízások szétosztása alkalmából elkövetett tévedéseket jóvátegyék.

Az európai együttműködés szükségessé teszi, hogy Olaszország továbbra is bennmaradjon a Népszövetségben. Ha azonban ugynevezett megtorló rendszabályokra kerül a sor, ezzel Olaszországot arra kényszerítik, hogy otthagya a Népszövetséget.

Párisi jelentés szerint a francia kormányhoz közelálló Petit Parisien azt írja, hogy

a keletafrikai ellenségeskedések megkezdése után Anglia azonnal javasolja a gazdasági megtorló rendszabályok életbeléptetését.

Minthogy a rendszabályok hatásos alkalmazása Amerika és Németország magatartásától függ, valószínűnek látszik, hogy a Népszövetség kérdést intéz ebben az ügyben ehhez a két államhoz.

Londoni jelentés szerint

az angol munkáspárt brightoni értekezletén 2.100.000 szavazattal 100.000 ellenében a megtorló intézkedések alkalmazása mellett foglalt állást.

A Reuter-iroda jelentése szerint Brit-Szomáliába 100 japán tiszt érkezett, akik innen Addis-Abeabába mennek.

Az angol minisztertanács

Londonból jelentik: V. György király tegnap kihallgatáson fogadta Hoare külügyminisztert, majd utána Halifax hadügyminisztert. Mindkét kihallgatás még a minisztertanács ülése előtt történt. A minisztertanács Edén részletesen beszámolt a genfi helyzetről.

Rómában nagy érdeklődéssel várják az angol minisztertanács eredményét. Olasz körökben továbbra is biznak benne, hogy

Franciaország visszautasítja azt, hogy a Földközi Tengeren együttműködjen az angol hajóhaddal.

Franciaország — írja a Popolo di Roma — testvérgyilkosságot és öngyilkosságot követne el, ha engedne Anglia felhívásának. Az olasz sajtó másfelől amiatt nyugtalankodik, hogy Anglia esetleg nyomást gyakorol Washingtonra és Berlinre és ezeket az államokat is ráveszi arra, hogy támogassák a megtorló intézkedések tekintetében követett politikáját.

Államcsinyt terveztek Bulgáriában

Számos ismeri politikust letartóztattak

Szófiából jelentik: Bulgáriában összeesküvésnek jöttek nyomára. Az összeesküvést a hatóságok leleplezték

s a mozgalom valamennyi vezérét letartóztatták.

Tosev miniszterelnök ostromállapotot rendelt el.

Az összeesküvők már minden előkészületet megtettek tervük végrehajtására. Az összeesküvés mögött ugyanazok a körök állnak, amelyek már 1934 májusában is államcsinyt kíséreltek meg.

Szófiában letartóztatták Velcsev Damján tartalékos ezredes a mozgalom egyik vezérét,

A délelőtti órákban igen sok embert, köztük Todorov volt pénzügyminiszter és más ismert nevű politikusokat letartóztattak. A letartóztatások tovább tartanak.

Szófiában nagy nyugtalanságot keltett az a hír, hogy Dacsza Uzunov bolgár kommu-

nista vezér nagyobb csoport kommunistával

A bolgár kormány a leleplezett forradalmi mozgalomról a következő hivatalos jelentést adta ki:

— A kormány értesült arról, hogy zavarosfejű politikusok csoportja mozgalmat indított és megkísérelte, hogy nyugtalanságot keltsen az országban, valamint a hadsereg körében is. Az összeesküvők tervbevételek a király detronizálását, a kormány eltávolítását s e célból polgárháborút akartak előidézni. Sikerült azonban a mozgalmat teljes egészében leleplezni. Az összeesküvők az október 3-i ünnepeket akarták felhasználni sőt terveik megvalósítására s e célból vakmerő politikai kalandorokkal léptek összeköttetésbe. A kormány Bulgária egész területére kihirdette az ostromállapotot és a bíraskodást a hadbíróóságokra ruházta.

Ujabb jelentések szerint Todorov volt pénzügyminisztert szerdán délben szabadon bocsátották. A bolgár király koronázási év-

fordulója alkalmából tervezett ünnepeket elhalasztották.

—o—

Az északi hadsereg győzelmével végződött a brcskoi hadgyakorlat

A döntő ütközetet végignézte őfensége Pavle régensherceg és dr. Sztójadinovics Milan miniszterelnök is

A brcskoi hadgyakorlat tegnap befejezést nyert. Az utolsó napi ütközetet végignézte őfensége Pavle régensherceg és dr. Sztójadinovics Milan miniszterelnök, valamint Zsivkovic Petar tábornok, hadügyminiszter, Milovanovic és Belics tábornokok a haditanács tagjai, Marics vezérkari főnök, a hadseregparancsnokok és igen sok tábornok.

Dr. Sztójadinovics Milan miniszterelnök már kedden este megérkezett Brcskóba, míg őfensége Pavle régensherceg tegnap reggel 5 óra 20 perckor.

A hadgyakorlat egyébként az északi hadsereg győzelmével végződött.

A Vinkovci felől jövő és 20.000 főből álló északi hadsereg Brcskónál kikényszerítette a Száván való átkelést és a déli védő hadsereg minden ellentámadását visszautasítva nyomult előre a Majevice hegység és Donji Tuzla irányában.

A déli hadsereg, amely csak 8.000 főből állott, nem tudott ellentállni az északiak nyomásának és lépésről-lépésre vissza kellett vonulnia. Tegnap az előretolt állások kiürítése után Pandurovics tábornok, a déli haderők parancsnoka azt az utasítást adta ki,

hogy Obornál kell összpontosítani a déli haderőket és itt igyekezni az északiak támadását visszautasítani.

Az obori állásokat sem tudták azonban sokáig tartani, mert az északiak nyomására ki kellett üríteni.

Erre Sztaniszlavjevics tábornok északi hadseregének csapatai bevonultak a délre utolsó megerősített helyére is.

Ezzel a hadgyakorlat az északi hadsereg teljes győzelmével ért véget. Az északiak most Tuzla irányában üldözik a délreket.

A hadgyakorlatok során a hadsereg minden fegyverneme felvonult: gyalogság, lovaság, utászok, könnyű, nehéz és léghárító tüzérség és repülőcsapatok vettek részt a nagy hadgyakorlaton.

A hadgyakorlat zárójeleneteként ma nagyszabású csapatszemle lesz a tuzlai utmentén levő mezőségen.

A szombori törvényszéken Jovanovic Milenko ötös tanácsa tegnap tárgyalta Jáger Sztipán bácsmonostori lakos ügyét, akit az ügyész a büntetőtörvénykönyv 167. szakaszának első bekezdésébe ütköző szándékos emberölés büntetével vádol. A tárgyaláson a vádat Varga Petar ügyész képviseli, a védelmet dr. Vukovic Grga látja el.

Harc Bata ellen

A noviszádi cipészek Bata olcsó cipőárulását ellenlélekesen bírálták a bányák

A noviszádi cipészek és bőripari munkások teljes erővel folytatják a Batagyár olcsósági dömpingje ellen megkezdett harcot. Szerdán délelőtt mintegy háromszáz cipész, cipőkereskedő és bőripari munkás gyűlt össze az iparosok között, ahol tiltakozógyűlést tartottak Bata ellen. A gyűlésen határozatot foglaltak össze a cipészek kívánásait. A határozatban kiemelték, hogy Bata azzal, hogy közel 15.000 cipét gyári áron ad el, a piacra dobott a piacra

a legsúlyosabb helyzetbe hozta a noviszádi cipőiparosokat, akiknek husz százaléka sem tudja ilyen körülmények között megkeresni a kenyerét.

A határozatot öttagú küldöttség Pavnovics Szvetisláv bán elé terjesztette és kérte a bán, hasson oda, hogy Bata olcsósági akcióját tiltsák be. A bán megígérte a küldöttség tagjainak, hogy teljesíteni fogja a

cipészek méltányos kérését és minden tőle telhetőt megtesz, hogy helyzetükön javítson.

— Noviszádi anyakönyvi kimutatás. Szeptember 23-tól 30-ig született hét fiú és tizenegy leánygyermek, házasságot kötöttek: Sonnenfeld László és Fischer Erzsébet (Szombor), dr. Dürbeck Ferenc és Pacher Erna Mária (Grác), Popovics Milos és Kerac Jelena, Sztajica Sziceon és Alkalay Sára, Nikolic Adam és Nikolic Zorka, Vucskovic Bogdan és Parnicki Szuzanna, meghaltak: Kujani Gizella 14 napos, Temerinac Szevan 62 éves, Maletics Mitya 74, özv. Becherer Mária 71, Vladiszavlyevics Angelina 1 éves, Kovacs András 78, Nelich Magdolna 21 éves, Vinyicsenko Vera 5 napos, Oláh Rozália 54, Alterov Pera 72, Milo Szevan 45, Korizs Julianna 41, Topalovics Petar 2 hónapos, özv. Ökrészne Gutsohn Verona 72, Sztójcsics Olga 18, Dimitrijevic Ilija 2 éves, Szlavkov Misa 25, Sándor Ilona 20 hónapos, Válné szül. Povazsán Franciska 28, Tolusics Mita 21, Trpinac Milan 68, özv. Kovácsica Józsefné szül. Balla Mária 67, Gutmann Jenő 20 éves, Szika József 64 éves korában.

Az „Uj köszöntés” egyesület hívei szalutálnak és füttyölnek a nőkre

Petrovgradról jelentik: A társadalmi konvenciók ellen küzdő „Uj köszöntés” egyesület vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott Alagics Marko kereskedelmi akadémiai tanár elnöke alatt.

A közgyűlés megnyitása után az elnök ismertette a rendkívüli közgyűlés összehívásának előzményeit. Elmondotta, hogy az egyesület eszméi és célja iránt az egész országban nagy érdeklődés nyilvánul meg

és számos városból bejelentették, hogy hajlandók megalakítani az egyesület helyi szervezetét. Az egyesület hatásköre azonban az alapszabályok értelmében csak a Dunabán ságra terjed ki, ezért szükséges, hogy módosítsák az alapszabályokat.

Azután Fischle Szigiszmund az egyesület titkára olvasta fel az új alapszabályokat, amelyek

az egyesület hatáskörét kiterjesztik az egész országra.

Az országos egyesület székhelye Petrovgrad marad és az egyesület ügyeit a főbizottság intézi.

A közgyűlés az alapszabályokat egyhangulag elfogadta. Elhatározták még, hogy a szervezés megkönnyítésére Petrovgradon országos főtitkári hivatal létesít és

az egyesületi eszme terjesztése céljából lapot ad ki.

Az országos „Uj köszöntés” egyesület az alapszabályok jóváhagyása után Petrovgradon országos kongresszust tart.

★

Mint már jelentettük, az „Uj köszöntés” egyesület tagjai az idegen eredetű társadalmi szokások ellen küzdenek. Így nem emelnek kalapot senki, még felebbvalójuk előtt sem,

hanem mindenkit, társadalmi állására való tekintet nélkül a kalap karimájának megérintésével köszöntenek. A tagok a ruházatkodásban szerények és feleslegesnek nyilvánították a frakkot és szmokingot.

Küzdenek a női nem emancipálásáért

és ezért ellenzik a kézesők és a többi apró szolgálatot, amelyet férfi tesz nőknek, mint gyengébb nemnek.

PYRAM paszta

felülmulhatatlan

Gyártja:

Heller i Vazonji - Vellka Kikinda

Állandó munka

A topolai Polgári Iparoskör és Dalárda a minap ünnepséget tartott, amelyen meleg ovációkban részesítették a dalárdát az apatini dalosversenyen aratott sikere alkalmából és az elismerés nyilvánításával halmozták el azokat a műkedvelőket, akik a topolai magyar szinelőadásokat lelkes és avatott közreműködésükkel népszerűvé tették. A haladás, az állandó és szép munka megtisztelése volt ez a bensőséges ünnep — állapította meg a helyi tudósító olyan elragadtatással, amelyet, tárgyának méreteihez és jelentőségéhez viszonyítva, vidékiesen tulzó naivitásnak minősítettünk valamikor, amikor még a nagy kulturális célkitűzéseket nem rántotta le piedesztáljukról az értékevalváló szellemi és erkölcsi válság. Ma már annyi illuzióból kifosztva, annyi nagyotakarásból kiábrándulva, kinek van kedve olyan magas lóra ülni, hogy a topolai magyarság szerény és serény kulturális munkájának jelzőkben tobzódó magasztalását a fontoskodó tárgyilagosság bírálata alá vegye és ugynevezett nagyvárosias kajánsággal a kellő értékére szállítsa le?

A jugoszláviai magyarság egyetlen reprezentatív folyóiratában, a Kalangyában, amely az olvasók napi igényein túl a jugoszláviai magyar kultúra egyetemes szempontjait tüzi ki, hónapokkal ezelőtt magvas cikk jelent meg a faluról, mint egy nép eredeti egyéniségének konzerválójáról és a városi kultúra uniformizáló hatásáról. A jugoszláviai magyarság kulturájának városi központjai nem rendelkeznek olyan eszközökkel, amelyekkel magasabbrendű művelődési differenciálódást teremthetnének és így az a hivatásuk, hogy a falu magyar kulturális tényezőit összefoglalják s fokozott munkára serkentsék. Amikor tehát mi városiak azt olvassuk, hogy a topolai Polgári Iparoskör és Dalárda ünnepe a haladás, az állandó szép munka megtisztelése volt, semmi okunk és jogimünk nincs ennek a becsülésnek leszállítására. Igenis, a nyelvnek, a dalnak és színjátásának az a kultusza, amellyel a topolai magyarság kitűnik, állandó, a politikai és szociális áramlásoktól független stabil népi érték, s inkább becsületére válik a vidéki életnek, mint a városi civilizáció rohanó divatjainak felszínén uszó erőlködések.

A mai bonyolult és meghasonlott élet évszázados intézmények alapjait mossa alá és véglegesnek hitt ideológiákat dönt össze. Mindent, amit biztosnak gondoltunk, megingat az idők vihara és a realitás ismérveivel felruházott célokat utópiák körébe burkol a végzetes bizonytalanság. A nyelvben és a dalban rejlő kincsét azonban, amelynek birtoka bajban és nyomorúságban annyi vigasztalást nyújt, semmi sem ragadhatja el a néptől és ezért méltán nevezhető állandó munkának, a haladás szolgálatának a nyelv és a dal gondos ápolása.

3- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

— Angliában több fiú születik, mint leány. Londonban jelentik: Angliában a fiúk szaporodnak a lányok rovására. Most a legújabb statisztikából kiderül, hogy az utolsó három hónapban 155.962 gyermek született Angliában, ezek közül 80.152 volt fiú. A tavalyi hasonló korszakhoz képest a fiúk születésének száma több mint 18.000-rel szaporodott, a lányoké pedig csak 15.500-zal.

Németország és Ausztria meg nem támadási szerződést kötnek

Milyen feltételek mellett kötik meg a szerződést?

Bécsből jelenti az Avala ügynökség: Von Papen német követ állítólag felhatalmazást kapott a birodalmi kormánytól, hogy ajánljon fel az osztrák kormánynak meg nem támadási szerződést, amelyet öt évi időre kötnének meg.

Ezzel kapcsolatban a birodalmi kormány, amint állítják, a következőket ajánlja:

1. A jelenlegi osztrák helyzet ellen irányuló nemzeti szocialista agitáció beszüntetése, ugy Ausztria, mint Németország területén.
2. Az ugynevezett „osztrák légiók” feloszlata.
3. Az osztrák áru bevitelének megkönnyítése.
4. Mindazon intézkedések megszüntetése, amelyekkel a német kormány megakadályozta az Ausztriába irányuló idegenforgalmat.

Ezzel szemben Németország a következőket kéri Ausztriától:

1. Az osztrák külpolitiká nemetellenes irányának beszüntetése és a német—magyar szerződéshez való fokozatos csatlakozás.
2. Az Ausztriában levő nemzeti szocialisták elleni szigorú rendőri intézkedések megszüntetése.
3. A gyűjtőtáborokban internált nemzeti szocialisták fokozatos szabadonbocsátása és a nagyobb börtön büntetésre ítélt osztrák nemzeti szocialisták fokozatos megerősítése.

A török külügyminiszter Beogradban

Tevfik Rüzsi Arasz nyilatkozata a nemzetközi eseményekről

Beogradból jelentik: Tevfik Rüzsi Arasz török külügyminiszter, aki Genéből utazik Ankara felé tegnap reggel 7 óra 10 perckor érkezett meg a beográdi pályaudvarra. Az állomáson a miniszterelnök—külügyminiszter nevében Martinac külügyi segédminiszter üdvözölte a török külügyminisztert.

Az állomáson megjelentek még Tevfik Rüzsi Arasz fogadtatására Lazarevics Bran ko meghatalmazott miniszter, Jugoszlávia ankarai követe, Novakovics külügyi igazgató Ali Hajdar beográdi török követ a követség személyzetével, Melasz beográdi görög követ a főváros társadalmi életének több előkelő személyisége és újságírók.

Az újságírók megkérdezték a török külügyminisztert, hogy a Balkán-paktumot aláírt államok, milyen álláspontot képviselnek a legutóbbi nemzetközi események során. Arasz Rüzsi Arasz kijelentette, hogy ez alkalommal is megállapíthatja, hogy

a Balkán egyezmény reális és szó-

lid alapokon nyugszik, amelyet a jövő eseményei csak még jobban megerősíthetnek.

A Balkán-államok genfi magatartását illetően aztmondta a török külügyminiszter, hogy azt az egyezményt aláíró államok egyöntetű kijelentései meghatározták.

Az olasz—abesszin konfliktussal kapcsolatban kijelentette, hogy hivatalosan sem miféle értesülésekkel nem rendelkezik, de annak alapján, amit a sajtó ír,

az a nézete, hogy a keletafrikai háboru elkerülhetetlen.

Hozzáfűzte még, hogy mindenkinek arra kellene törekedni, hogy a háborut minden áron elkerüljék.

A Dardanellák esetleges újbóli megerősítésével kapcsolatban Rüzsi Arasz kijelentette, hogy Törökország álláspontja ebben a kérdésben teljesen határozott és erre vonatkozó véleményét kifejtette a Népszöveg tanácsa előtt.

A férj meggyilkolta a feleségét a fiu megölte az apját

Borzalmas családi tragédia játszódott le a Sziszak közelében lévő Grabostán faluban. Belics Nikola tekintélyes idős földbirtokos néhány hónappal ezelőtt beleszeretett egy 25 éves lányba és azóta családja életét pokollá tette. Minden pénzét a lányra költötte és a feleségét valamint gyermekeit állandóan üldözte. A földműves egyik Ivó nevű fia Zagrebban dolgozott, mint kereskedősegéd. A kereskedősegéd néhány nappal ezelőtt ellátogatott a szüleihez és összeveszett

az apjával, akinek éles szemrehányást tett rekolestelen életmódja miatt. Az idős embert ez annyira felbőszítette, hogy elhatározta, megöli a fiát. Revolverrel és késsel felfegyverkezve a fia keresésére indult, de felesége útját állotta. A bestiális ember erre késével agyonszurta feleségét. A zajra elősietett Ivó is és amikor látta apja tettét, rárohant, el akarta venni tőle a fegyvereket. Az öreg a küzdelemben fogával kiharapott a fia karjából egy darab húst, mire Ivó felkapta a baltát és agyonverte apját. A gyilkosság után a fiu önként jelentkezett a esendőrség gen.

—o—

BEOGRADI ÉRTEKTÖZSDE

Devizák: kínálat—kereslet dinárookban

Amsterdam 297561—296101, Berlin 176995—175608, Bécs 868—858, Görög bónok 3250—3180, Brüsszel 74353—73847, Zürich 143129—142422, London 21650—21445, London magánklíring 23413—23253, Milánó 35962—25653, Newyork éek. 437847—434215, Newyork kabel 440047—436415, Páris 28994—28850, Prága 18216—18105, Madrid magánklíring 570.

Alampapírok: 2 és fél %-os ratna áteta, 356—355 és fél, 7 sz. zalékos stab. kölcsön 81. 7 százalékos beruházási kölcsön 81.

Részevények: Privilegizált agrár bank 231.50—229.50.

— Tizenkét horgosi nazarénust elítélt a szuboticaai törvényszék. Szerdán délelőtt a horgosi nazarénusok bűnyűjét tárgyalta a szuboticaai törvényszék Gáics Bogdán büntető bír. Először Józsa Lajos és hét társának ügyét tárgyalták, akiket tiltott összejevetek tartásával és az eskü megtagadásával vádoltak. A tárgyaláson az egyik vádlott tagadta, hogy nazarénus, mire felmentették, nyolc vádlottat azonban 300—300 dinár pénzbüntetésre ítélték. Ezután Oláh József horgosi nazarénus és három társának ügyét tárgyalták és valamennyi vádlottat 300—300 dinárra ítélte a bíróság. Érdekes, hogy a két tárgyalás vádlottai között öt nazarénus van, aki a háboru idején 8—10 évet kapott, mert nem volt hajlandó fegyvert fogni.

A vidéki gyáripár érdeklődik a szubotícai Gazdasági Hét és Kiállítás iránt

Repülőgép a reklám szolgálatában – Lezárják a jelentkezéseket

A szubotícai gazdasági hét és kiállítás programja most már nagyjában kialakult és teljes erővel folynak az egyes kiállítások megszervezésének munkálatai is. Különösen nagy az érdeklődés a gyáripár részéről és

a szubotícai gyáripárosok nagyobb része már bejelentette, hogy részt vesz a kiállításon.

Ezenkívül azonban a fővárosból és a nagyobb ipari városokból, valamint a külföldről is több gyár bejelentette, hogy szeretné gyártmányait bemutatni a szubotícai kiállításon, az intézőbizottság azonban úgy határozott, hogy csak azoknak a vidéki gyáraknak a jelentkezését fogadják el, amelyek Szubotícán nem gyártott cikkeket állítanak elő.

A szőlészeti, gyümölcs, virág és méhészeti kiállítás rendezését Székely Géza, a városi adóhivatal főnöke vállalta és ő is belépett a szervezőbizottságba. Szubotíca város megengedte, hogy mindazok a termények, amelyeket erre a kiállításra hoznak be, mentesüljenek a fogyasztási adótól.

A kereskedők, iparosok és vásári árusok jelentkezését a gazdasági hétre október

3-án lezárják, mert már be kell terjeszteni a résztvevők névsorát a kedvezmények biztosítása végett a városhoz és a villanytelephez. A város ugyanis az uccai árusítás helypénzét a gazdasági hét tagjai számára négyzetméterenként két dinár helyett egy dinárra szállította le és

mentesítette reklámcecduláikat a városi adó alól.

A villanytelep ugyancsak a tagoknak hat dinár helyett négy dinárral számítja a kirakatvilágítás árát. A kereskedők és iparosok október 3-ig Szenes Györgynél, vagy Alekszics Milutinnál (Maricsics és Jankovics cég), a vásári árusok pedig az Ilics cukorka-üzletben (Zmaj Jovin trg) jelentkezzenek.

Makszimovics Toma, a borovoi Bata-gyár vezérigazgatója felajánlotta, hogy a gyár repülőgépét a reklámcecdulák szétszórására rendelkezésére bo csátja a szubotícai gazdasági hétnek. A repülőgép október 5-én érkezik Szubotícára és

berepül az egész környéket,

hogy a röpcécdulákat ledobja. A reklámautó is elindul körutjára a közeli napokban.

A noviszádi semmitőszék leszállította dr. Reyser Lajos büntetését

Elvetették az ügyész revízióját és csak két vádlott felebbezésének adtak helyt

A noviszádi semmitőszék büntető tanácsa tegnap délelőtt fél tíz órakor hirdette ki ítéletét dr. Reyser Lajos és társai pénzhamisítási ügyében.

Dr. Reyser Lajos ügyét a petrovgradi törvényszék tárgyalta ez év februárjában és az ítéletet február 27-én hirdette ki. A petrovgradi bíróság tíz vádlott közül hatot elítélt, négyet pedig felmentett. A vádirat szerint a pénzhamisító társaság tagjai 1932-ben, 1933-ban és 1934. elején sürűn tartottak összejöveteleket, amelyen elhatározták, hogy százdinárosokat hamisítanak, beszerzik a szükséges eszközöket, elkészítették a kliséket és

kétszáz hamis százdinárest is készítették.

A petrovgradi bíróság ítéletében dr. Reyser Lajost, akit pénzhamisítás büntette miatt már háromszor elítéltek,

négy évi börtönre és kétezer dinár pénzbüntetésre,

Andrejevics Dragoljubot két évi börtönre és ezer dinár pénzbüntetésre, Rahkovics Gyura volt mihajlováci községi elnököt másfél

évi börtönre és ezer dinár pénzbüntetésre, Arnold Andrást egy évi fogházra és 600 dinár pénzbüntetésre, Arnold Nusit hat hónapi fogházra és Reyser Lajos menyasszonyát Bertl Mária-t négy hónapi fogházra ítélté.

Az ítélet ellen a petrovgradi államügyész revíziós kérelemmel fordult a noviszádi semmitőszékhez és szigorubb ítélet kimondását kérte, az elítéltek pedig felebbezték az ítéletet. A semmitőszék dr. Putnik Száva elnöklete mellett hirdette ki ítéletét, amelyben elutasította az ügyész revíziós kérelmét, azonban helyt adott dr. Reyser Lajos és Rajkovics Gyura felebbezéseinek és leszállította kettőjük büntetését.

Reyser Lajos négy évi börtönbüntetését két és fél évi börtönre,

Rajkovics Gyura másfél évi börtönbüntetését pedig tizenégy hónapi börtönbüntetésre szállította le, a többi felebbezést elutasította. Ezzel a dr. Reyser-féle negyedik pénzhamisítási ügy aktái is lezárultak és az ítélet jogerőre emelkedett.

—o—

A régi szüreti bálak hangulatában zajlott le a sztáribecseji MNTE műsoros mulatsága

Szombaton este rendezte meg bemutató műsoros mulatságát a sztáribecseji Magyar Népköri Tekező Egyesület, a Magyar Népkör otthonában. Az izlésesen és nagyon kedvesen feldiszipített teremben megtartott szüreti bálon meghitt közönség vett részt. Jókedvű, életrevaló fiatalság gyönyörködött a esőszők és esőszőlányok drága-szép ruháiban, tapsolta végig a változatos és a mulatság keretébe illő műsort és ropta a táncot lankadatlan kedvvel. A hangulat azután kiáradt, megnőtt, átragadt az öregekre is és csakhamar a régi szüreti bálak feled-

hetlen-feledett hangulata alakult ki az MNTE mulatságán.

A esőszők és esőszőlányok szinpadi tánc vezetése be a műsort. Nyomban azután a a esőszők karával aláfestett színen Bauer Lajos énekelt magyar nótákat a Reggeli Ujság daloskönyvének szerzőitől. Temessy-Alföldi: „Hulldogál az esőverte“ című hallgatóját, Paár Imre: „Könnyebb a madárnak“ kezdetű nótáját, Hevér Nándor: „Minek is van patika a világon“ című csárdását, majd Magyar Zoltán: „Valahol a Tiszapartján“ és Vukovics Károly: „Kukorica levele“ című

megkapó szerzeményeit adta elő nagy sikerrel.

Brankovits Rózsika, a nagyon tehetséges sztáribecseji műkedvelő Csokonai Vitéz Mihály ötnegyedszázados versét, a csikóbőrös kulaeshoz irt szerelemdalt szavalta korszerű ruhában, szünni nem akaró tapsok között. A petrovgradi vendégeskedő zenekar tagjai közül Schenk Sándor szakszofón szólója nagyon tetszett, Molnár Karesi és Temessy Lajos hegedű-zongora játékában Temessy: „Bánáti lakodalom“ című szvitjének két tétele igazi siker volt. Cziráky Imre, az ismert író egyik vidám, boros elbeszélését olvasta el fel-fel esendülő nevetés közepette. A legnagyobb sikert Zavargó József, a pompás hangú és előadása beeseji műkedvelő aratta, Komáromi József Sándor Földesdy József versére szerzett „Orgonák, én nem vagyok már közéletke való“ című dalával. Meglepetésül és a közönség egyöntetű kivánságára a Sztáribecsejen rokonlátogatáson lévő, kiváló magyar énekművész, Bánki Margit énekelt gyönyörűen két dalt és a műsor méltó befejezéséül egy magyarnótát. A bemondó tisztét Komáromi József Sándor látta el, magyarul, talpraesetten.

Azután a bálázó, szőlőtőző közönség vette át az uralmat a teremben, a bíró és a esőszők-esőszőlányok szorgalmasan fűlegelő sorai között. A bíró és a bíróné Vasas József és felesége voltak. A esőszőlányok és esőszők: Bauer Boriska és Bajcsi György, Brankovits Rózsika és Mikula Andor, Komáromi Mária és Lukenits Zoltán, Nagy Annuska és Bauer István, Országh Mancika és Bíró Imre, Palócz Mancika és Janek József, Tapolesányi Marika és Klimes Jenő dr., Terék Rózsika és Horváth Sándor, Uborka Margit és Gerber Nándor.

A muzsikát a beeskereki diákzenekar, Temessy Lajos, Schenk Sándor, Molnár Karesi és Mara Jenő, valamint az egyik beeseji cigánybanda szolgáltatta. A közönség a hajnali órákig mulatott széles-jókedvűen és felejtethetlen emléket vitt magával az MNTE szüreti báljáról.

Kétszázharmincmillió dinár kártérítést kér az államkincstár képviselője a nasicei per vádlottaitól

A nasicei panamaper ügyében dr. Perkovics Joszip államügyész kedden befejezte vádbeszédét. Utána dr. Muzs, az államkincstár képviselője emelkedett szólásra és adta elő az államkincstár követelését. Dr. Muzs bejelentette, hogy az államkincstár összesen 230.682.351 dinár kártérítést kér a nasicei per vádlottaitól. Ennyit tesz ki az eltitkolt adók és illetékek összege, valamint az eltitkolások utáni büntetéspénz összege. Az államkincstár képviselője után dr. Popovics Milivoj, a beogradi szövetkezet megbízottja beszélt és adta elő a szövetkezet magánvádját.

OMIS - SPLIT MELLETT
Hotel „Bellevue“

egyetlen szálloda közvetlenül a tenger mellett, nagy terrasszal. — Szobák folyóvízzel

Penzió 60—80 din., a dépanozsban 50 din.

Semmire sem emlékszik a gyilkos

— Tárgyalások a noviszádi semmitőszéken —

A noviszádi semmitőszéken szerdán több nagyobb bünperben hirdették ki a vég-ső ítéletet.

Nikolics Gyóka idvori földművest a pancsevői törvényszék ez év áprilisában huszévi fegyházra ítélte gyilkosság miatt. Nikolics — a vádirat szerint — a múlt év március 26-án késsel agyonszurta Petrusics Dragutin idvori gazdálkodót. Nikolics a gyilkosság előtt magához vette Petrusics nagy konyhakését és azzal ölte meg előre megfontolt szándékkal Petrusicsot. A törvényszéki tárgyaláson Petrusics tagadta bűnösségét és kijelentette, hogy

semmire sem emlékszik.

A kritikus időben rendkívül ittas volt és így nem emlékszik arra, hogy

egyáltalán volt Petrusics házában, hogy beszélt a meggyilkolttal és hogy a bűntény után a hatóságok kihallgatták.

A bíróság a vádlottat tagadása ellenére is bűnösnek találta és huszévi börtönre ítélte. Az ítélet meghozatalánál a bíróság figyelembe vette, hogy Nikolics

1922-ben is hasonló módon megölt egy embert

és akkor szintén azzal védekezett, hogy semmire sem emlékszik.

A semmitőszék az elsőfoku bíróság ítéletét megerősítette.

A szuboticaai törvényszék a múlt év november 20-án moli betörőbanda felett ítélezett. A banda tagjai ellen az államügyészség azt a vádat emelte, hogy 1934 június 17-re virradóra Matics Szlobodan pincéjéből

elvittek 40 kiló zsirt és több üveg bort, azonkívül zsirt loptak Kormos Józseftől és Mészáros Józseftől is. A bíróság emiatt Malusev Jovant, a banda vezetőjét kétévi fegyházra, Bognár Józsefet szintén kétévi, Nagy Jánost egyévi, Malusev Nécát egyévi és egyhavi, valamint Szabadi Ferencet nyolc havi fegyházra ítélte.

A semmitőszék a büntetést megerősítette, csupán Nagy János büntetését szállította le másfélévi fegyházra.

A kikindai bíróság ez év júniusában lo-pás miatt ötévi börtönre ítélte Kriesch János kikindai rovottmultu napszámost. A semmitőszék a büntetést másfélévi börtönre mér-sékeltte.

Popov Gyóka dolovói földműves ez év február 28-án az egyik dolovói kocsmában összeveszett Obradov Velimir földművessel és verekedés közben késével megvágta a nyakát, úgy hogy

Obradov hamarosan kiszendetted.

A pancsevői törvényszék Popovot ezért 13 évi fegyházra ítélte és az ítéletet

a semmitőszék is megerősítette.

Bálint Zsófia noviknezeváci kereskedőt a kikindai törvényszék háromhavi fegyházra ítélte azért, mert nem vezetett rendes üzleti könyveket és csődbejuttatta a céget. A törvényszék az ítélet végrehajtását felfüggesztette, de a semmitőszék elrendelte, hogy Bálint Zsófiának a büntetést ki kell töltenie.

—

Szép diákkor jöjj vissza egy szóra!

Amikor a professzor ur fát kap
ajándékba

(Pályamunka)

Második gimnazista koromban jó Paulik bácsi, a latin tanárunk volt az osztályfőnökünk. Nem csak ő maga, mindene öreg volt már. A latin igeidőkkel neveztek el egyes tárgyait a huncut diákok. Molyette prémes bekecse volt plusquam perfectum (régmult idő). Sok viszontagságot látott hegyes süvege a „supinum“ (hanyatló szó). Görösös görbe botja a „gerundium“ (állapotjelző).

A év elején, beiratás alkalmával kérde az egyik fiut:

— Hogy hívnak?

— Handler Móric.

— Hol születél?

— Kérem, Indiában.

— Pokolban, nem Indiában! Hogy kerültél volna egész ide Indiából?

— Kérem tanár ur, az nem messze van.

— Tedd bolonddá az öregapádát; hát csak tudom, merre van India: ott, Ázsia déli sarkában.

Nehezen lehetett megértetni az öreg ural, hogy a szomszéd Szerémségben is van egy község, amelyet Indiának neveznek.

*

Albrecht Árpádot karácsonyra szekundába rakta. Árpád úgy akart bosszút állni Paulik bácsin, hogy kiment a fapiacra, a mos-tani postapalota előtti térre hol a szerémi talyigások vékonyabb-vastagabb botfát árultak. Adott husz krajcár „foglatot“ az egyik talyigásnak azzal az utasítással, hogy vigye a fát a Rozmaring uca 3 sz. házhoz, hányja le a kiskapu előtt, aztán menjen be a házba és kérje a fa árát: „Ott lakik édesapám, majd kifizeti a hat forintot“.

A talyigás híven teljesítette a parancsot. Lehányta a fát, aztán bement az áráért. Paulik bácsi meg volt lepve és váltig hangoztatta, hogy ő nem rendelt fát.

— Hát igen, az urnak a fia rendelte. Adott is husz krajcár foglalót az az ifiur. S azt mondta, majd az „édesapja“ kifizeti a fa árát.

— Hogy nézett ki az az ifiur?

— Kicsit sánta, de szép barna bőrű.

Paulik bácsi észhez kapott. Tudta már az egész vállalkozást összefüggően. Kifizette a fa árát. Együttal irt Árpád édesapjának Becsére, hogy az Árpád karácsonyra megajándékozta őt egy kocsfi fával; de miután nem bírta egészen kifizetni, sziveskedjék az apa megküldeni a fa hátralékos árát.

Árpád apjának mit volt tennie? Megküldte a fa árát; de együttal irt a fiának, hogy majd akkor adjon ajándékokat, mikor a magáéból adhat.

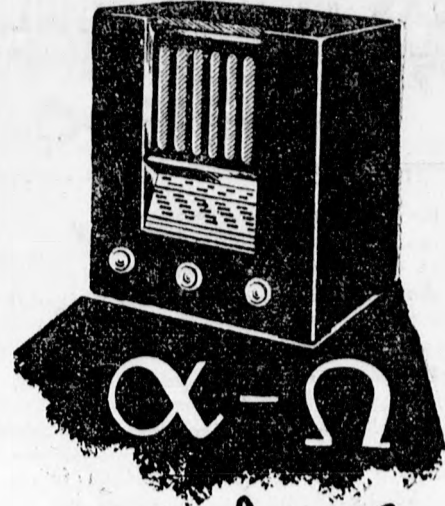
Krivácsy Elek.

„A telepítő és csalornaépítő Kiss József emléke“

— Válasz dr. Nagy Jenőnek —

Irtá: Lotz Frigyes

Régen volt, hogy dr. Nagy Jenő cikke: „Mivel tartozik a bácskai némettség a telepítő és csalornaépítő Kiss József emlékének?“ és az én válaszom erre a cikke a Reggeli Ujságban megjelentek. Teljes két hónapja télt el azóta. Az olvasók bizannyal elfelejtették már a két cikket. En érdeklődéssel vártam a viszontválaszt abban a hitben, hogy dr. Nagy beható levéltári kutatásokat fog végezni és egy tanulságos, sok értékes és érdekes új adattal teli tanulmányal fogja gazdagítani Kiss Józsefről szóló szerény irodalmunkat. Elvártam, hogy az én bírálatomat, tárgyi ellenvetésekkel, részletesen és gondosan megvitassa. Csalódtam, Kellemtlen, kiábrándító meglepetés számomra, hogy dr. Nagy, akit hírből komoly tudósak ismernek, kijelenti: „másirányu tudományos elfoglaltságom nem igen hagy időt számomra, hogy ilyen történelmi dolgokkal is foglalkozzam“. Akkor dr. Nagy maradjon a szertárában és ne ránduljon ki a történelmi mult birodalmába, ahol járat-

mindenre
gondoltunk

Az ORION 222 megszerkesztésénél — antennacsatolás — rövidhullámu vétel — dinamikus hangszóró — nagy síkskála — vesztésmentes tekercsek és hullámcsapdák — zugásgátló és

Tungsram-csővek!

ORION

lanságával csak kárt okozhat.

Dr. Nagynak most egyszerre már nem fontos a történelmi igazság s az én érveléseimet pusztán kézlegyintéssel intézi el. Sőt azt merem állítani, hogy már Kiss emléke sem fontos neki, csupán

a saját emléket védi.

Áradozó öndicsérettel ir saját tanári működéséről. Miért? Tudtommal az én cikkeknek egy helye sincs, amelyből kitűné, hogy én dr. Nagy 14 éves vrbászi tanárkodását lekicsinyelni akartam volna. Holott dr. Nagy ezt impultálja nekem. En készséggel elismerem, hogy dr. Nagy kitűnő lelkes tanár volt. De kijelentem, hogy ez még nem bizonyítja, hogy ő hozzánk németekhez lelkileg közel állana és velünk együtt érezne.

Dr. Nagy érzésben és gondolkodásban igen-igen távol áll a vrbászi németiségtől. Azért állítottam ezt és állítom ma is, mert dr. Nagy a vrbásziak 150 éves jubileumára egy

ünneprontó

cikket küldött, amelyben hálátlanoknak és félrevezetetteknek bélyegez bennünket. Aki velünk érez, attól néhány meleg, szívből jövő üdvözlő szót vártunk volna, ünneprontó kritika helyett. Hogy dr. Nagy milyen távol áll tőlünk, azt legjobban maga bizonyítja be második cikkében, amelyben te-lepes őseinket hazátlan földönfutóknak szidja. Nem gondolja dr. Nagy, hogy ez a Hortobágy pereméről való izléstelenség a Telecska alján megbotránkozást kelthet?

Miért bántja dr. Nagy a mi őseinket, akiknek emléke nekünk szent. Tudja dr. Nagy azt, hogy az egész vrbászi némettség ma már nemes lelkesedéssel foglalkozik foglalkozik származásának, őseinek kikutatásával és családfájának összeállításával. Ő aki tőlünk oly távol áll, bizonyval nem is érzi, hogy ezekkel a kitételekkel milyen fájón érintett minket. S ő tartja magát a mi barátunknak? Résen leszünk, hogy szóban és írásban ily albarátoktól megóvjuk német népünket.

660 dinárért adunk

3 mír angol szövetet vagy
2 1/2 m. skól szövetet felöltőre

prima hozzávalókkal együtt!

DRETEX

SZUBOTICA
Labor-palota.

FRISS JUGO-EMENTHALI érkezett, kilója 20'- dinár. — NASA RADNJA, Szubotica

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kralja Petra 30. I. emelet
 Telefon 21-37, éjjel 20-58.
 Postacsekk számla; Zagreb, 46.692
 Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
 3 hónapra 50.— dinár
 Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Időjárás. Európa nyugati felében felhős esős, míg a keleti részén szép és derült idő volt.

Jugoszlávia nyugati felében felhős volt az idő, az esővonal elérte a Szplit-Banya Luka—Virovitica vonaltól nyugatra eső részt. Az ország keleti és déli részén derült volt. A hőmérséklet a nyugati és északi részeken süllyedt. A legalacsonyabb hőmérséklet Zajecson 4 fok, a legmagasabb Beográdban 31 fok volt.

Időjárás: A felhős esős idő az egész országra kiterjed, helyenként erős széllel, kis hőszüllyedéssel.

Vizállás. A Duna Dunapalota és Mohács között árad, máshol apad alacsony vizállás. Noviszádnál tegnap 91 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapi déli helyzettel szemben 4 centimétert apadt a Tisza Tiszaújvárnál és Záhony—Tiszafüred között apad, máshol árad igen alacsony vizállás.

Ügyeletes noviszádi gyógyszerterek szeptember 1-8 között: Michels gyógyszerter, Futaki ut, telefon 29-51; Divild gyógyszerter, Kraljica Mária bulvár, telefon 32-00; Masics gyógyszerter, Temerini ut, telefon 29-51. — Az ügyeletes gyógyszerterek szolgálhatnak csak ki gyógyszerket déli egy órától délután félhárom óráig, mialatt a többi gyógyszertereket zárva kell tartani.

Nyugdíjasok tisztelgése a dunai bálnánál. A dunabánsági községi alkalmazottak egyesületének képviselőiben tisztagu küldöttség tisztelgett kedden Paunovics Szvetisláv dunai bálnánál. A küldöttség üdvözölte hivatalbalépése alkalmából az új bánt, egyúttal átadta neki az egyesület terjedelmes memorandumát, amelyben a nyugdíjasok állásfoglalnak az esetleges nyugdíjleszállítás ellen. Paunovics bán szívélyesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a memorandumot átnyújtja és a lehetőséghez mérten tekintetbe veszi a nyugdíjasok kérését. A küldöttség ezután tisztelgő látogatást tett Dr. Szubotin Szevján báni tanácsosnál és megkérte, hogy a községi nyugdíjasok jogos kérelmeit támogassa. Az egyesület ezután is köszönetet mond Dr. Szubotin Szevjának a nyugdíjalapok rendezése és az ezzel kapcsolatos munkálatok gyors és szakavatott keresztülvételéért. A nyugdíjasok mindezek alapján remélik, hogy a nyugdíjakat a jövőben minden fennakadás nélkül kiutalják.

Eljegyzés. Fojt Pipike és Wollberger Károly a noviszádi Fotó Boulevard tulajdonosa jegyzek. (Mindkét külön értesítés helyett).

A noviszádi Katolikus Jótékony Nőegylet ma, csütörtökön tartja szokásos teadélutánját. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a teadélutánon minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Orvosi hír. Dr. Szilasi László Dobrna visszaérkezett és rendelését október 1-én Noviszád, Kralja Petra 16. alatt megkezdi.

A szombori sváb-német kulturszövetség közgyűlése. A sváb-német kulturszövetség szombori fiókja vasárnap szeptember 29-én d. u. 1/4 órakor tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen dr. Schmidt K. elnökölt. A szokásos titkári és pénztári jelentések felolvasása és elfogadása után a következő vezetőséget választották: elnök dr. Schmidt K., alelnök Herbert Stefan, titkár Löchl Frigyes, pénztáros Haumann Ádám, jótérendező ing. Gaertner Mátyás és még 30 tagu választmányt, míg a női szakosztály vezetője Szabó Sándorné lett.

Kitűnően sikerült az odzsaci vásár. Vasárnap tartották meg Odzsacin az őszi országos vásárt, amely olyan nagyforgalmu volt, hogy arra már évek óta nem volt példa. A vásáron nemcsak magának a községnek, hanem a közeli és távoli vidéknek iparosai-kereskedői jöttek el áruikkal s különösen nagy volt az állatfelhajtás. Az eladók mellett azonban rengeteg vevő is volt, úgyhogy a legtöbb eladó jó üzleteket csinált.

VRBASZI HIREK

A kulai főszolgabíró értesítette a község előljáróságát, hogy a megüresedett állásokra kiírt pályázati határidőt október 15-ig meghosszabbítja, miután a hivatalos lapban a pályázat kiírása szeptember 15-én jelent meg. — Minden jármű tulajdonos tartozik kocsjára a táblát rászögezni, mert különben megbírságozzák. — A sakk-club október 3-án megbeszélést tartott és kiírta az őszi sakkbajnokságot. — Rákos Mihály novivrbázi munkást a kulai főszolgabíró 15 napi elzárásra ítélte, mert át akart szökni a román határon. — Kucurán vasárnap éjjel leégett az egyik gazdálkodó háza. — A rendőri nyomozás megállapította, hogy a házat bosszúból gyújtották fel. — Vasárnap a Dulcis—VSC királyserleg mérkőzést játszik a VSC pályáján. — A szt. vrbázi evangélikus, református és római katolikus egyházközsegek szeptember 27-én ismét birtokba vették a község határában fekvő ingatlanait. A római katolikus hitközség 23 hold földet kapott vissza, melyet rövidesen bérbé ad. — Hétfőn délután kigyulladt Brust Gyula földbirtokos tanyáján a gazdasági melléképület és a takarmánykészlettel együtt leégett. A tüzet az egyik béres 9 éves fia okozta, aki az ebédet főző murkások otthagytott gyufájával felgyújtotta a szalmakazlat. A kár mintegy 25-30 ezer dinár és csak részben térül meg, miután nem volt teljes összegben biztosítva. — A JRZ organizálása a kulai járás területén teljes erővel folyik. Milovansev Ilija sztarivrbázi községi elnök, a volt radikálpárt legutóbbi járási pártelnöke és a radikálpárt volt főbizottsági tagja, nyert felhatalmazást a járási pártkeretek megszervezésére. Milovansev a májusi választásokon Kraft ellenjelöltje volt és Novivrbáson több szavazatot kapott mint Kraft.

*

— **Okleveles tanár** a szerb és német nyelvből oktatást ad gyermekeknek és felnőtteknek. Vállal fordítást is. Guttman Karolina dipl. phil. Jevrejska 9/II.

— **Női fűző, melltartó, fehérnemű, pengyola, harisnya és keztyű újdonságok kaphatók Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.**

— **Újabb letartóztatások a felsőbánati gyujtogatások ügyében.** A felsőbánati Bocsár és Banatszkiigvos községekben az elmúlt hónapokban történt sorozatos tüzesetek ügyében még folyik a vizsgálat. Ismeretes, hogy a csendőrség ez év nyarán letartóztatta Quint József kötelezmestert, aki ellen gyujtogatás gyanúja merült fel. Quint letartóztatása után elkeseredésében öngyilkosságot követett el. A csendőrség a nyomozást folytatta és most újabb gyanúsítottakat tartóztatott le. Valószínűleg több letartóztatásra is sor kerül és kilátás van arra, hogy ezzel jóidőre elejét veszik a gyujtogatásoknak.

— **Helyszíni vizsgálat a zsabalyi gyilkosság ügyében.** Papriesics Milán, a noviszádi törvényszék vizsgálóbírája kiszállt Zsabalyra és megjelent a vizsgálatot a vasárnap történt megdöbbentő gyilkosság ügyében. A meggyilkolt Gyukics Anka holttestét felboncolták és megállapították, hogy a szerencsétlen asszonyt több halálos késszúrás érte. A gyilkos, Brzak Ilija kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy azért ölte meg elvált vadházastársát, mert nem tudott nélküle élni. A gyilkost a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte.

— **Megegyezéssel végződik a noviszádi szabóipari sztrájk.** A noviszádi készruhákesztő munkások — mint már jelentettük — kedden a régi tarifa megszüntetése miatt sztrájkba léptek. A munkaadók és munkavállalók között tárgyalások indultak meg és kilátás van arra, hogy a sztrájk hamarosan véget ér.

— **Adai hírek.** A községi előljáróság október 8-án árlejtésen favágást ad ki. — Az előljáróság felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy bikatartási engedélyeket október 15-én adja ki. — A katolikus hitközség vezetősége figyelmezteti a hitközségi tagokat, hogy ha az adóhátralékot ki nem fizetik, végrehajtás útján szedik be.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes **Ferenc-József** keserűvizet. Registr. od Minisztarstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25. V. 1935. 1599

BEZDANI HIREK

Ognyenov Milorád, a BSE trénera hétfőn vezette oltárhoz Schmidt Panni urlányt, Schmidt Józsefnek, a népszerű „Batyának” a hugát. — A Katolikus Legényegylet a bucsu alkalmával saját helyiségében, a Fleszféle vendéglőben szinelőadást tart, amelyet Sipoš János rendez. — A vasárnapi országos vásár minden tekintetben jól sikerült. Igaz, hogy ugyanakkor a közeli községekben is voltak vásárok, de ez a konkurrencia csak az árusoknál volt érezhető, akik kevesebben jöttek, mint máskor, de vevők nagyon szép számban voltak. — Az utkövezésre megrendelt kövek megérkeztek s legközelebbi napokban megkezdik a Bezdán—Duna szakaszon az uttest javítását. — A JNSZ határozata értelmében vasárnap a BSE első és második csapata játszik egymás ellen a Vitéz I. Alekszandar király-alap javára. — Kovács Mihály kendijai béres oly szerencsétlenül zuhant le kerékpárjával a töltésről, hogy karját törte. — A szombori törvényszék Vodenlijics ötös tanácsa az elmúlt napokban tárgyalta Burián György bezdáni legény meggyilkolásának ügyét. Tekintettel arra, hogy az egyik vádlott kiskoru volt, a bíróság az ügyet zárt tárgyaláson tárgyalta és csak az ítéletet hirdette ki a nyilvánosság előtt. Az elsőrendű kiskoru vádlottat egyévi fogházra ítélte, de mivel ebből hat és fél hónapot vizsgálati fogságban töltött, elrendelte szabaddá helyezését. A másik vádlott, Ág János négy évi fogházat és kétezer dinár pénzbüntetést kapott.

*

— **Bocsári hírek.** A községi előljáróság szigorúan betiltotta azt a bocsári szokást, hogy a szüret után a falu szegény lakossága böngésszen a szőlőben. — Petrics Vládó földmivesnek a dragutonovói rébten levő kukoricaszárát ismeretlen tettes elszállította. — Ellopták Günther Kristóf kukoricáját is. — Ifj. Guntner Ferenc az ujonnan megválasztott községi pénztáros átvette a hivatal vezetését Bardó Ferenc eddigi helyettes pénztárostól. Az új pénztáros díjtalanul tölti be állását. — Özv. Holzinger Jánosné 76 éves korában meghalt. — Bera András napszámot szőlőlopás gyanújával elfogta a rendőrség és megindította ellene az eljárást.

— **Szünőfélnben a noviszádi csavargyári munkások sztrájkja.** A noviszádi csavargyárban kitört munkássztrájk a jelek szerint hamarosan befejeződik. A sztrájkoló munkások egyrésze elhatározta, hogy újra munkába áll anélkül, hogy kollektív szerződést kapna. Szerdán már 16 munkás újra megkezdte a munkát és ma valószínűleg munkába áll a többi sztrájkoló is.

— **A bérkocsi elütött egy munkást.** Súlyos szerencsétlenség történt kedden este Noviszádon a strand felé vezető úton. A 13 számú bérkocsi elütötte Mosovics Nikola 40 éves munkást és a rud a szerencsétlen munkás lágyékába hatolt. A súlyosan sérült munkást a mentők a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. A vizsgálat megindult.

— **Elítéltek egy szuboticei szurkálót.** A szuboticei törvényszék egyhónapi fogházra ítélte Vojnic Kortmis Pájó szuboticei napszámot, aki a múlt év szeptemberében egy mulatozás után bicskával megsebesítette ivótársát Merkovics Kolomán zenészt. A bicskázásra az szolgált okul, hogy az ittas legények fogadást kötöttek és Merkovics öt dinárt elvett a vádlottól.

— **Ki a legény a csárdában?** című tegnapi sporthírünkben Gabrics, aki a bírót inzultálta, a zenészek játékosaként szerepelt, ami sajtóhiba, mert Gabrics a pincér-csapat tagja volt.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.80—7.95, Bécs 8.96—9.08, Prága 53.30—53.70, Berlin 5.66—5.70 London 215.—

TOPOLAI HIREK

A topolai községi ingyentelkeken épült házak adóját — mint ismeretes — elengedték. Értesítéseink szerint a községi adó elengedése nem vonatkozik azokra a házakra, amelyek a csantaviri és a szentai uton, illetőleg az ugynevezett Linder — vagy Lendvai falván épültek. Az állami adót minden ingyentelken épült házra elengedték. — Dresnyák Simon topolai fuvaros a hétfői piac után barátaival vendéglőben mulatott. Barátai mulatás közben kölcsönkértek Dresnyáktól 100 dinárt, majd amikor látták, hogy a fuvarosnál még több pénz is van, leittatták és elvettek tőle még 700 dinárt. Dresnyák kijózanodása után feljelentést tett a rendőrségen, amely Téglás Ferencet, az egyik mulatozót letartóztatta. Téglás a lopást tagadja. — Az egyik kültéri vendéglőben megszurkálták Kertész Vicseri János topolai futballistát. Vicseri állapota súlyos, de nem életveszélyes. A szurkálókat keresi a rendőrség. — A becseji dűlőben elkövetett kukoricalopás gyanúja alatt előállították Kovács György napszámot. Kihallgatása után a rendőrség szabadlábra helyezte. — A topolai iparoskör dalárdájának serlegavató ünnepe kitűnően sikerült. Az ünnepségen a gazdákör tagjai közül is sokan résztvettek. Több felkőszöntő serkentette munkára a dalárdistákat és műkedvelőket. — A katolikus nőegylet választmányi ülést tartott, amelyen fontos ügyeket határoztak el. Elhatározták, hogy mozgalmat indítanak a szegények téli segélyezésére vonatkozólag. A választmány a nőegylet védszentjéül Szent Erzsébetet választotta és ezentul Szent Erzsébet napját megünneplik. — A topolai nagy őszi vásárt október 6-án, vasárnap tartják meg. A vásár előreláthatólag igen forgalmas lesz, mert két katonalövésárló bizottság is eszközöl bevásárlásokat.

*

Természetbarátok Beográdi kirándulása.

Vasárnap október hó 6-án a noviszádi Természetbarátok társas kirándulást rendeznek Beográdba és az Avalára. Indulás Noviszádról vasárnap hajnalban a 2.15 órai vonatal, — megérkezés Beográdba fél 5 órakor, — a vasutalomásról autóbusszon a beográdiak kíséretével egyenesen Avalára megy a társaság, ahol a munkás turista házában külön női és férfi mosdó szobákban felfrissül. Délután fél 4 óráig a beográdiakkal együtt az Avalán, zene, tánc és különböző szórakozások mellett töltjük az időt, majd Avaláról elindulva autóbusszokon megtekintjük Beográdot érdekességeit, közben este 7 és 8 óra között a munkás kamara külön kis teremben vacsora. Vacsora után a noviszádi kirándulók tiszteletére rendezendő táncestélyen veszünk részt. Visszaindulás éjjel háromnegyed 12 órakor. Élelmezés hátizsákokból, jelenkezést elfogadnak a Priatelj Prirode részéről, Müllerné, Milivojević és Vétos. Utiköltség Beográdba és autóbusszal az Avalára és vissza Noviszádra 32.— dinár személyenként. Vendégeket is szívesen lát az egyesület rendezősége.

— Az áruló nagylábujj. Érdekes megállapításra jutott egy Indiában működő angol bíró. Rájött arra, hogy a hindu, ha hazudik, nem tudja nyugodtan tartani nagylábujját. Ezért a nagylábujj néha olyan szerepet játszik a bíróság előtt, mint egy koronatanu. A bíró kihallgatás közben figyelmesen nézi a vádlott nagylábujját. És kijelentése szerint ez a módszer nagyszerűen bevált. Az arca a legkritikább esetben árulja el a hindut, ha hazudik, a nagylábujjra azonban nincs ilyen befolyása az akaratának.

Sabácról és környékéről vásárolnak szőlőt a bácskaiak. A gyenge szőlőtermés következtében a középbácskai fogyasztók közül igen sokan Sabác és környékén vásárolnak szőlőt vagonszámra. A szőlő kilója a szállítási költségekkel együtt valamivel meg haladja az egy dinárt.

Felgyújtotta a tűz ellen biztosított házát. Petrovgrádról jelentik: Rackov Aleksza 65 éves basahidi gazdálkodó felgyújtotta házát és gazdasági épületeit, amelyeket előzetesen magas összegre biztosított. A petrovgrádi törvényszék Ninkovics tanácsa tegnap tárgyalta Rackov bűnügyét. A tárgyaláson a vádlott beismerte a bűncselekményt és anyagi gondjaival védekezett. A bíróság a gyújtogató gazdálkodót egy évi börtönről és 1000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál

igyük reggel éhgyomorra egy pohár

természetes Ferenc - József keserűvizet

Registr. od Ministarstva soc. pol. I Nar. zdr. S. broj 15.485 od 25. V. 1935.

CSANTAVIRI HIREK

A csantaviri keresztes egyesület az elmúlt vasárnap kitűnően sikerült műsoros mulatságot rendezett. A női és a vegyes énekkar nagy hatással adott elő néhány szép régi magyar népdalt. Az egyesület énekkarát Kászonyi János tanító tanította be nagy szaktudással. A „Cigány” című szüreti monológot Horváth Szilveszter, a „Gazda” című monológot pedig Veréb Lajos, az egyesület elnöke adta elő egyformán kitűnő készséggel, hatalmas tapsot aratva. Külön dicséretet érdemel az egyesület zenekara is, amely pompás műsorral igyekezett az egyesült első nagyszabású bálját emlékeztetéssé tenni. — A csantaviri sakk-klub elnöke, Basch Andor és titkára, Béres István lemondtak tisztségeikről. Vasárnap, október 6-án az egyesület rendkívüli közgyűlést tart, amelyen új vezetőséget választanak. — A csantaviri ipartestület október 6-án este 8 órai kezdettel Bazsó Mihály vendéglőjében táncal egybekötött szinelődást rendez. Szinre kerül a Saran című államnyelvű egyfelvonásos és Sárga Csikó című nagyszerű háromfelvonásos népszínmű. A népszínművet a legjobb iparosműkedvelők adják elő és az előadás iránt máris hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

*

— Temerini hírek. A Katolikus Kör kezdeményezésére, mint már megírtuk, muzeumot szerveznek. A muzeum részére napnap után a legértékesebb régi tárgyakat adományozzák. A muzeumot ideiglenesen a zárdában helyezik el. — Az elmúlt héten született 2 fiú és 3 leány. Házasságot kötött Parcin Gáspár Eckert Annával, elhalt Francia János 65, Novák Mihály 28 és Tóth Erzsébet 15 éves korában. — Október hó folyamán az ipartestület szakma szerint sorozatos előadást tart az adótvörvényekről.

— A szegénység miatt a halálba... Paccsirról jelentik: A 19 éves Mandics Dusánka öngyilkossági szándékból nagyobb mennyiségű zsírszódát vett be szülei távollétében. Első segélynyújtás után dr. Vir György paccsiri közszéki orvos az életunt leányt beutaltatta a szubotikai közkórházba. Mandicsék néhány évvel ezelőtt még tekintélyes és jómódu gazdálkodók voltak, azonban tönkre mentek s a nagy szegénység miatt a leánynak is szolgálnia kellett volna mennie. Az érzékeny természetű leány ebbe nem tudott bele nyugodni, inkább a méregpoharat választotta. Állapota igen súlyos.

— A megvadult lovak halálra gázoltak egy 8 éves kulai kisfiút. Gerber János földműves kocsiával a faluba hajtott. Kocsiján kivéül a felesége, a béres és a 8 éves Tilli József volt, akinek apja Gerbernél teljesít szolgálatot. Amikor a kocsi a telecskai dombok aláért a lovak megbokrosodtak, vad vágtatással elragadták a kocsit, miközben a rajta ülők egymás után lezuhantak. A tulajdonos a fején szenvedett sérüléseket, feleségének a lába tört el, a 8 esztendő Tilli József a helyszínen meghalt. Egyedül a 26 éves béres menekült meg, mert a robogó kocsiról idejében leugrott. Gerberné állapota súlyos, szanatóriumba szállították. Kulán nagy részvét nyilvánul a szerencsétlen Tilli család iránt.

— Egy szentai kocsi halálos szerencsétlensége. — Kedden jelentették a szubotikai államügyészségnek, hogy Szentán halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. Lovász István kocsi, aki dr. Beloszlín Bránko szentai orvosnál állott alkalmazásban hétfőn leesett a lóról olyan szerencsétlenül, hogy szörnyethalt. Az államügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a kocsi szerencsétlenségéért terhel-e valakit felelősség.

SZENTAI HIREK

Szentáról jelentik: Szentá város szociálpolitikai ügyosztálya most készítette el a téli segélyre szoruló szegények kimutatását. Szentán 3200 ember keresi napszámmal a kenyerét de az ideai rossz gabonatermés következtében nem tudták a télire valót megkeresni. Közülük 2500 embert fognak foglalkoztatni a szükségmunkáknál, míg mintegy négyszáz munkaképtelen aggot havi 50—100 dinár pénzbeli segélyben részesítenek. — Cetina Zsárko városelnök a városi közgyűlést október 4-én, délelőtt kilenc órára hívta össze. A közgyűlésen igen sok fontos városi ügy kerül tárgyalásra. — A város előljárósága ezton is felhívja a batkai hosszulejáratu bérlőket és agrárérdekelteket, hogy nyolc napon belül haladéktalanul fizessék be a batkai kompbérletet. A bérlőknek és agrárérdekelteknek fényképet is magukkal kell vinni, az igazolványhoz. — Szentá város előljáróságát értesítette a báni hivatal, hogy a Magyarországból rendelt „bánkuti” nemesített vetőmag kivételét nem engedélyezte a magyar kormány. A bánáság ezton is figyelmezteti a gazda társadalmat, hogy az idén nem oszt ki nemesített vetőmagot s így a gazdák még idejében gondoskodjanak vetőmagról.

*

— Az orvoskongresszuson a magzatelhajtás megengedését kívánták. A jugoszláv orvosok Beográdban kongresszusra ültek össze, amelyen az orvosok és a közegészségügy legfontosabb problémáit tárgyalták. Dr. Mijuskovics Jován orvos a kongresszuson előadást tartott a magzatelhajtás kérdéséről és előadásában anak a nézetének adott kifejezést, hogy a magzatelhajtást egyes esetekben törvényileg meg kellene engedni. Amikor súlyos szociális vagy egészségügyi okok szólnak mellette. Ugyanis, — az orvos szerint a társadalomnak semmi haszna nincs — sőt kára származik — a vérbajos és epileptikus ivadékokból. Az orvos szerint a jelenlegi nagy gazdasági és erkölcsi szegénységben a születés emelkedése nem jelent értéket az államra nézve sem fizikai, sem gazdasági tekintetben. A magzatelhajtást kizárólag kórházakban és klinikákon kellene eszközölni és pedig teljesen ingyen.

— Szentai templomfestő balesete Csantaviren. Maylend Ferenc, jó nevű szentai festő Csantaviren a templomban freskót festett. Munka közben megcsuszott a magas állványon, a korlátra esett és balkarján súlyosan megsérült.

— Halál a műtőasztalon. W. B. Primrose dr., a glasgowi állami kórház első narotizáló orvosa a British Medical Journalban írt cikkében hangoztatja, hogy a műtőasztalon évenként sok száz beteg hal meg narkózis alatt, akiket meg lehetne menteni, ha a szivgyengeség bekövetkezése után három percen belül szivmestést, mesterséges légzést és vérkeringést erősítő eszközöket alkalmaznának. A cikk több esetet ismertel, amikor sikerült a szivmüködést erős szivmasszázs, amylnitrit és adrenalin alkalmazásával újból megindítani.

— Születés, házasság, halál Sztara Moravicán. A sztaramoravicai anyakönyvi hivatalban szeptember hónapban a következő bejelentéseket eszközölték: Született 9 fiú, 5 leánygyermek. — Házasságot kötöttek: Fejős János és Csákvári Etelka, Kardos András és Kerekes Julianna, Nagy Pál és Farkas Julianna, Szopota János és Somogyi Rozália, Tankó József és Farkas Mária, Dudás Péter és Fábián Katalin, meghaltak: Német Mária 69 éves, Simon Ferenc 60, Horváth János 80, Erdei Lajos 66 éves, Koczó Lidia 5 hónapos, özv. Papp Zsuzsanna 76 éves, Gulyás Lidia 66 éves, Marijan Gojko 4 hónapos, Bozsicskovic Milica 61 éves korában.

SPORT

Futballbotrány Olaszországban:

Franciaországba szökött három válogatott, aki nem akart az abesszin harctérre menni

Ismeretes, hogy Olaszországban, amióta bevezették a professzionizmust, igen sok olasz származású argentin futballista él. Az olasz futball nem kis részben nekik köszönhető hatalmas fellendülését, mert majdnem minden nagyobb egyesületnek van 2-3 argentin csillaga, sőt magának az olasz válogatottnak főerőségei is a délamerikai játékosok, mint Monti, Cesarini, Guaita, Schopelli stb.

A nemzeti csapatba természetesen csak úgy lehetett beállítani Montiékát, hogy visszahonosították őket olaszokká s ezzel megkapták az olasz állampolgárok minden jogát, de egyúttal köteleességeit is. Például katonáskodniuk is kellett, amit azonban a „béke-időben” nem vették olyan szigoruan, mert Cesarini például tavaly minden nehézség nélkül kijárta, hogy alkalmatlannak nyilvánította őt a sorozóbizottság és vígan futballozott tovább.

Amióta azonban kiélesedett az olasz-abesszin viszály, komolyabban vették az olasz hatóságok a katonaiügyeket s Guaita, Schopelli és Stagniaro, akik most kerültek sor alá, hiába mozgatták meg minden összeköttetésüket, nekik nem sikerült az, ami Cesarininek és a többieknek tavaly sikerült. A sorozóbizottság alkalmaságnak nyilvánította őket, ami azt jelentette, hogy rövidesen mehetnek az abesszin harctérre.

Guaita, Schopelli és Stagniaro azért jöttek át Délamerikából, hogy pénzt keressenek, nem pedig azért, hogy mérgezett abesszin nyilaknak tartásuk oda a mellüket. Ezért elhatározták, hogy nem vonulnak be, hanem együttesen megszökönek. Rómából elementek Genovába s onnan az éjszaka leple alatt autótakszin átszöktek francia terü-

letre, Mentone-ba, ahova hajnalban szerencsésen megérkeztek.

Idáig rendben lett volna minden, ha az asszonyok el nem rontották volna a dolgot. Guaita és Schopelli ugyanis nősek voltak s természetesen úgy állapodtak meg a feleségeikkel, hogy azok is követik őket.

A két asszony utnak is indult, de Ventimigliánál, az olasz-francia határállomásnál lefogták őket és amikor átkutatták a poggyászaikat, kétféle nyolcszázézer lírát (majdnem kilencmillió dinárt) találtak náluk, amit át akartak csempészni. Mert Olaszországban jó üzlet jó futballistának lenni.

Az asszonyokat természetesen letartóztatták és megindult ellenük az eljárás, aminek nem lesz valami jó vége, miután Abessziniában már elállt az eső...

A két kétségbeesett férj most közvetítő útján érintkezésbe lépett az olasz hatóságokkal és volt klubjukkal, hogy az ügyet békésen elintézzék, hogy visszakapják a feleségeiket és a líraikat. Megüzenték, hogy hajlandók visszamenni Olaszországba, ha garanciát kapnak arra, hogy nem kell bevonulniuk, mert ők „nem akarnak a négus ellen harcolni”. Nekik semmi konfliktusuk nem volt a négussal, hagyják őket békében.

Az olasz közvélemény természetesen óriási érdeklődéssel várja a további fejleményeket. Valószínűnek tartják, hogy a futballisták visszatérnek és teljesítik a kívánságukat. Mert az olasz hadseregnek Abessziniában nem hiányozhat annyira Guaita, mint az olasz válogatottnak, amelynek rövidesen két nagy csatája lesz az Európa-kupáért a csehszlovákok és a magyarok ellen...

A magyar női atléták sokkal gyengébbek, mint a férfiak

Kovács 10.5 mp alatt futotta a 100 métert

Jelentettük már, hogy vasárnap osztrák magyar női atlétikai viadal volt Budapesten, amelyet a várakozásnak megfelelően az osztrák nyertek meg 56.5:30.5 pontarány nyal. A vendégesapat a súlydobást és magasugrást kivéve minden számot megnyert. A válogatott mérkőzés keretében tartották meg a MAC atlétikai versenyét is, amelynek hőse Kovács volt, aki három győzelmet aratott.

Az osztrák-magyar női atlétikai viadal részletes eredményei:

Hatvan méteres síkfutás: 1. Vancsura (O) 7.8 mp, 2. Gottlieb (O), 3. Kalocsay (M), 4. Deák (M).

Száz méteres síkfutás: 1. Vancsura (O), 12.9 mp, 2. Gottlieb (O), 3. Kalocsay (M), 4. Nagy (M).

Nyolcvan méteres gátfutás: 1. Kohlbach (O) 13 mp, 2. Machmer (O). A két magyar versenyző, Vértessy és Gaál feldöntötte a gátakat és így nem kaptak helyezést.

4x100 méteres staféta: 1. Ausztria 50.3 mp, 2. Magyarország 52.8 mp.

Ada: Plava Zvezda—Szaribecsejt Szlávia 4:1 (1:1). Bajnoki mérkőzés, bíró: Koszics, Nagyiramu, szép játék, amely azonban rendszerint csak a tizenhatos vonalakig jut. A második félidőben a hazai csapat fölénybe kerül s megérdemelten győz Verebes, Kővágó, Vállai és Beslincs góljaival.

Jedinstvo (Krsztur)—Radnicski (Szentta) 2:0 (2:0). Második osztályu bajnoki, bíró: Kozamora. A szentai Radnicski a krszturi Jedinstvoval játszott másodosztályu bajnoki mérkőzést, melynek során meg nem érdemelt vereséget szenvedett.

Közeledik az olimpia...

Az olimpiai stadion, amely százezer néző befogadására alkalmas, rövidesen elkészül.

Az Agfa és Zeiss Ikon gyárak műhelyeiben előállították a cél-filmkamarát, amely a befutókról lassított felvételt készít úgy, hogy kétes esetekben ezzel a filmkamarával állapítják meg a helyezések sorrendjét. A bonyolult szerkezetű készülék egyik mesterműve a német technikának, mert a cél-filmkamarára nemcsak a befutót fényképezi le, hanem a készülékbe elhelyezett órát is, amely a start pillanatában kezd működni s a lehető legtökéletesebb pontossággal méri le a verseny idejét. A berlini olimpián tehát aligha lesznek viták a befutó sorrendjének megállapításánál, mert a cél-filmkamará minden célbírónál megbízhatóbban és tárgyilagossabban dolgozik.

Az olimpiai harangot a napokban vetették ki a formából. Az öntés — a Bochumer Verein öntödében — kitűnően sikerült. A hatalmas, 16 ezer kilós acéltömeg lehűtése több hetet vett igénybe. Az öntvényt most utolsó csiszolásnak vetik alá, majd behangolják, azután elszállítják rendeltetési helyére, a berlini Reichssportfeldre, ahol a 76 méter magas Führenturm-ból 1936. augusztus 1-én fog megszólalni.

A berlini olimpiára eddig 49 nemzet nevezte be a versenyzőit, köztük számos egzotikus állam, mint Afganisztán, Haiti, Honduras, Peru, Philippina, Újzeeland stb.

Elindult propaganda-körútjára az olimpiai vándorkiállítás. Négy hatalmas teherautó, amelyek mindegyike két pótkocsit vontat, járja be szeptember eleje óta a német vidéki városokat és helységeket. A szerelvény rendeltetési helyére érve úgy áll fel, hogy középen fedett terem képződik, ahol sportfilmeket vetítenek, maga a kocsisor pedig hosszú folyosót képez, amelyben a kiállítás anyagát helyezik el. A propaganda kiállítás az olimpiáig mintegy 10.000 kilométeres utat jár be.

30 vitorlás építését kezdték meg a berlini Wannsee egyik hajóépítő műhelyében. A vitorlásokra a kieli regattaversenyeken lesz szükség.

Olimpiai plaketteket és levelezőlapokat hoztak forgalomba az osztrákok, hogy azoknak eladási árából fedezzék atlétáik egy részének olimpiai kiküldetését.

A műkoresolyázó versenyeken a következő hat kötelező gyakorlat lesz: 1. Ellenkanyar kifelé, 2. Kanyar befelé, 3. Hármaskigyóvonal, hármaskigyóvonal, duplahármaskigyóvonal, duplahármaskigyóvonal, hurok, 6. Ellenhármaskigyóvonal, ellenhármaskigyóvonal.

Goethét is bekapcsolják a németek a propagandába. A Goethe Társaság ugyanis 50 éves fennállása alkalmából 750 RM díjat tűzött ki a legjobb tudományos munka jutalmazására „Goethe és az olimpiai eszme” címen.

V. Kikinda: BASzK—ZsAK 3:0 (3:0). Országos ligaselejtező, bíró: Nenadovic. Rekordszámu, mintegy kétezer főnyi közönség volt kíváncsi a BASzK vendégszereplésére, amely teljesen megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak. Főleg a csatársor volt elemében és szebbnél szebb támadásokat vezetett a hazai csapat kapuja ellen, de a kikindaiak félórán keresztül sikerrel állták az ostromot annak ellenére, hogy éppen a védelemben egy tartalék szerepelt. A 30. percben megtört a jég és Risztics szép gólját a 37. percben Babanovic, a 44. percben Tomasevic védhetetlen gólja követte. A második félidőben a beogradiak kissé leállnak s ekkor a ZsAK is vezet néhány szemrevaló támadást, de a kellő befejezés mindig elmarad s így az eredmény nem változik. A kikindai csapat legjobb része a közvetlen védelem volt, a fedezetsorban Koszics és Rózsa, a csatársorban Lackovic tűnt ki.

Csapatösszeállítási gondok Bécsben és Budapesten

Vasárnap, mint ismeretes, osztrák—magyar válogatott mérkőzés lesz Bécsben s ugyanakkor Ausztria második garnitúrája Lengyelország ellen játszik Varsóban. Meisl Hugónak tehát még jobban fáj a feje, mint magyar kollégájának dr. Dietz Károlynak.

Egyelőre Bécsben és Pesten is az a helyzet, hogy a közvéleménynek már körülbelül megvan a maga csapata, de a hivatalos csapatnak még csak a körvonalai bontakoznak ki. Tegnap mindkét fővárosban triál-mérkőzést tartottak s a végleges csapatot a látottak alapján ebből a 22 játékosból fogják kijelölni.

Az osztrák A-csapat a következő: Platzer, Plaska, Seszta, Schmaus, Wagner, Urbanek, Hoffmann, Mock, Erdl, Vogel II, Hahnemann, Sindelar, Bican, Binder, Vogel I. B-csapat: Raftl, Havlicsek, Rainer, Schlauf, Tauschek, Lebeda, F. ter, Skoumal, Hahnreiter, Zischek, Gschweidl, Stoiber, Stroh, Donnenfeld, Brousek, Holec.

A magyar válogatott keretét a következő játékosok alkotják: Kapusok: Szabó (Hungária) és Hóri (Ujpest), hátvédek: Polgár (Ferencváros), Sternberg és Futó (Ujpest), fedezetek: Szalay, Seress (Ujpest), Turay, Dudás (Hungária) és Móró (Ferencváros), csatárok: Markos (Booskai), Vince (Ujpest), Sárosi, Toldi, Kemény (Ferencváros) és Titkos (Hungária).

Bíróküldés a szuboticeai alszövetségben a vasárnapi mérkőzésekre. Vasárnap a szuboticeai alszövetség területén az Alekszandar király alap javára játszanak a csapatok. A kijelölt mérkőzések vezetésére a következő bírót küldték ki: ZsAK—Bácska Hirschler, Szlavia—Sport Boros, szombori Sport—ZsAK László, Szlavia—Radnicski Molnár, Szentai AK—Jugoszlóven Cvetkovic, Merkur—Radnicski Terzin, sztáribecseji Gradjanszki—Szlavia Lozanov, rigyicai Omladina—Rigyicai SK Spanyol. Azokat a mérkőzéseket, amelyeken a helyi egyesületek I. és II. csapatai játszanak egymással, költségkímélés céljából helyi bírók vezethetik le.

Zsabalj: Borac—Temerini SK 2:0 (1:0). A derbijellegű mérkőzés a hazai csapat győzelmével végződött, amivel a Borac elűtötte a TSK-t az őszi forduló biztosnak vett első helyéről. A temeriniek váratlan vereségének főoka, hogy az idegen és nagyrészt barátságtalan indulatu környezetben nem merték úgy igénybe venni a testi erejüket, amint azt a hazai csapat tette s így megfélemlítve nem is érthettek el eredményt.

Temerin: TSK—Szlavia 2:0 (1:0). Ifjúsági serlegmérkőzés.

Szenta: Jugoszlóven—Molac (Mol) 6:1 (3:0). Első osztályu bajnoki, bíró: Ruzmann. A jóképességű Jugoszlóven vasárnap mérte össze erejét a Molac tizenegyével első osztályu bajnoki mérkőzés keretében. A Jugoszlóven már a mérkőzés elején fölénybe került s ezt a fölényét a mérkőzés végéig megtartja. Pajics a 4. percben megszerzi a vezetőgólt. A Jugoszlóven erősen támad, a Molac alig jut labdához. A 10. percben Petkov lö gólt, az első félidő vége felé Velicki háromra emeli a gólok számát. A Molac hátrvédje megsérül, kiáll és nem jön vissza a pályára. A második félidőben a Molac tíz emberrel játszik, erősen védekezik. A 22. percben kiharcolja a Jugoszlóven védelmének hibáját és megszerzi a becsületgólt. A bíró durva játék miatt kiállítja Macskásit, a moliac centerét. A kilenc emberrel játszó Molacot most már könnyű szerrel szegezi kapujához a Jugoszlóven. Velicki két gólt, Jénovac egy gólt lö még. Ruzmann jól vezette a mérkőzést.

A sztáribecseji MNTE nyerte meg a vrsaci ping-pongversenyek ezüstserlegét. Vasárnap egész nap érdekes és izgalmas ping-pongversenyek kerültek eldöntésre Vrsacon. A helyi bajnok, Vrsac csapata nagyszabású küzdelmeket rendezett és első díjként, a legjobb csapat jutalmazására értékes ezüst-

serleget tűzött ki. A csapatversenyt megérdemelten a sztáribecseji MNTE ping-pong csapata (Péterfi, Gortva) nyerte, a második Vrsac (Dressl, Kirschenheiter) lett, míg a harmadik helyre a vrsaci Cserkés (Jovano, vics Sz., Krenn) szorult. Az egyesben első Dressl (Vrsac), második Péterfi (MNTE), harmadik a petrovgrádi Holstein lett. A páros számok helyezése: első Dressl—Jovanovic (Vrsac, Cserkés), második Péterfi—Gortva (MNTE), harmadik Kirschenheiter—Holstein (Vrsac, Petrovgrád). A női egyes győztese Lutz Jenny, a második Bassaraba Gizi, a harmadik Wifert Elza lett. A vrsaciak sportszerűen magatartása általános visszatekintést keltett. A rendező egyesület ugyanis, bár meglehetősen magas benevezési díjakat szedett, eleinte nem akarta kiadni az első díjat jelentő ezüstserlegét az MNTE csapatának, később pedig azzal álltak elő, hogy az első díj csak vándorserleg, bár a szétküldött verseny meghívókban egyetlen szó említés sincsen ilyesmiről.

A TEKÉZŐ SPORT HIREI

A MNTE huszárbravurja

Noviszádi tekecsapatok vendégszereplése Sztáribecsejen

Vasárnap egész nap a noviszádi Heraklesz és a Zvezda első csapata vendégszereplést Sztáribecsejen, hogy revansot adjon és vegyen a Magyar Népköri Tekéző Egyesület együttesén. Együttel mindkét noviszádi csapat összemerte erejét az Első Kugliklub csapatával is.

A négy érdekes és szép mérkőzést, amely bővelkedett izgalmas részletekben, az Első Kugliklub modern tekepályáján játszották le, nagyszámú érdeklődő közönség előtt. Különösen a Heraklesz—MNTE összecsapásának volt nagy közönsége. A MNTE után úgy hálálta meg drukkerai felkesedését, hogy huszár bravourral legyőzte a noviszádi alszövetség háromszoros bajnok csapatát, amely három év alatt csak egy mérkőzést veszített el.

A négy meccsről a alábbiakban számolunk be.

Heraklesz—Első Kugliklub 185:151. Bíró Korhecz János. A délelőtti fél tíz órakor kezdődő mérkőzésen a Heraklesz biztosan győzött, 30 fa különbséggel. Csapatösszeállítások. Heraklesz: Papp, Szaresev, Haász, Varga, Somogyi, Fehér, Csonka, Gyurasevics, Csorba, Pálkás. Első Kugliklub: Terék, Ördög, Táncos, Zórád, Szerencsés, Korhecz M., Forgó, Altmann, Vécsey, Bárány. A Herakleszből Varga, Fehér, Pálkás, az Első Kugliklubból Ördög, Altmann és Bárány tünnek ki. Korhecz jó bíró volt és közmegelegedésre vezette a meccset.

Zvezda—MNTE 159:142. Bíró Róth Gáspár. A MNTE játékosai, hajnalig tartó báljuk után, eltáncoltak a fák mellett és így a Zvezdának sikerült revansot venni a noviszádi vereségért. Csapatösszeállítások: Zvezda: Kemény, Tatics, Driszler II, Weisz, Baumgaertner, Lepár, Kovács, Driszler I., Krisztánovics, Gubás, Polyákovics, Horváth. MNTE: Janek, I. Bajcsi, Ludmán, Zavargó, Kocsik, Komáromi, Mikula, Kisutezai, Böresök, Ádám, Bauer, Huszár. A Zvezdából Tatics, Driszler II. és Horváth a MNTE-ből Huszár, Kocsik és Janek váltak ki. Róth elfogulatlan pártatlansággal bíraskodott.

MNTE—Heraklesz 144:129. Bíró: Korhecz János. A Heraklesz jó ebéd után elfölényeskedte a kezdést és nem tudta behozni a két egymásután következő mérkőzés miatt ebédnélkül maradt MNTE játékosainak a két első szetben szerzett nagy előnyét. A Heraklesz a délelőtti felállításban szerepelt, míg a MNTE nélkülözött két tartalék játékosát, Bajcsi és Bauer helyett pedig Szabót és Bálintot játszatta. A MNTE-ből Ludmán, Kisutezai és Szabó, a Herakleszből Gyurasevics, Papp, és Szaresev váltak ki. Korhecz inkább a MNTE javára tévedett.

Első Kugliklub—Zvezda 171:131. Bíró: Táncos. A mérkőzésnek csak öt szetjét játszhatták le, mivel a vonat indulás miatt a hatodikra nem került sor. A Zvezdisták dobásain meglátszott, hogy nem akarják lekésni a vonatot. Csapatösszeállítások. Első Kugliklub: Korhecz I., Altmann, Ördög, Korhecz

II., Szerencsés, Forgó, Bárány, Terék, Zórád, Vécsey, Naesa, Weinberger. A Zvezda a MNTE elleni csapatával játszott. Az első Kugliklubból Korhecz II., Forgó és Zórád a Zvezdából Driszler I., Horvát és Weisz tünnek ki. Táncos jó bíró volt.

A noviszádiakkal ellátogatott Sztáribecsejre Fehér István, az alszövetség technikai referense és megbeszélést tartott a MNTE, az Első Kugliklub és az Iparos Legényegyleti Tekéző Kör vezetőivel. A megbeszélés eredményeképpen a három becseji egyesület vezetősége elhatározta, hogy rövidesen belép a noviszádi alszövetségbe és mint kis kerület megrendezi bajnokságát.

—0—

A NAK kugliskakosztálya vasárnap, október 6-án 8—21 óra között rendezti díjazásos kugliversenyt nők és férfiak részére, a Bauer-pályán, Zseljeznicska 107. sz. alatt. A versenyen bárki résztvehet. Egy széria ára férfiaknak 3, nőknek 2 dinár. A rendezőség figyelembe véve a mai nehéz viszonyokat, olyan díjakat tűzött ki, amelyeknek bárki hasznát veheti. Férfi díjak: 1. Három méter divatos kamgarn szövet. 2. Három méter szövet sportöltönynek. 3. Egy darab esőköppeny. 4. Egy darab gumi esőköppeny. 5. Három méter jöminőségű ruhaszövet. Női díjak: 1. Négy méter modern ruhaszövet. 2. Négy méter Duvetin (bársony) ruhának. 3. Négy méter ruhaszövet. A díjak megtekinthetők Sulyok Dezső tisztító üzletében, Noviszád, Postanszka ucca 14.

A noviszádi Napred vezetősége értesíti az összes tagokat, hogy a szakosztályi gyűléseket továbbra is a Szabó vendéglőben tartják meg s egyúttal kéri pöntekre az összes játékosok megjelenését. A petrovradini Zrinjszki ellen a Napred a következő tíz játékosal áll ki: Kakuska, Kühner, Kogoj, Ferenci, Lázár, Galambos, Szlifka, Szabó, Milijc és Dropka. Indulás: ma este a Szabó vendéglőből s kérjük a fenti urak feltétlen megjelenését.

A noviszádi Daloskör választmánya ma, esütörtökön este 8 órai kezdettel a Lira vendéglőben ülést tart, kérem valamennyi vezetőségi tag feltétlen megjelenését. — Győri titkár.

A noviszádi kuglizó alszövetség igazgatótanácsa holnap, pénteken este 8 órakor ülést tart a Bauer pályán. Kérem az igazgatótanács valamennyi tagjának pontos megjelenését. — Győri alelnök.

Rövid sporthírek

Naivak a franciák, írja a zágrebi Jutárnyi Liszt, ha azt hiszik, hogy Zsivkovic nem játszhat itthon, mert Párisban profiszereződést írt alá. Hiszen Hltrec és Szekulics is profik voltak külföldön, itthon mégis vigan futballoztak tovább, mert Jugoszláviában mindenki szintiztia amatőrnékné számít, ha nem keres a futballból havonta 3000 dinárnál többet.

Az olasz Divisio Nazzionale vasárnapi fordulójában Bologna volt az egyetlen csapat, amely idegen pályán győzni tudott. A többi mérkőzést mind a hazai csapatok nyerték.

A magyar kézilabda-mérkőzések eredményei: UTE—MTE 5:2, Elektromos—SzTE 12:3, AMC—Váci FSK 4:1.

A prágai Szlavia válogatott csatárának, Szvobodának lejárt a szerződése s mivel a klubja váltásdíj nélkül szabadonbocsátotta, azonnal bármely más egyesületbe léphet.

A Budapesten tervezett magyar—osztrák—német—lengyel kézilabda mérkőzés terve végleg kútbaesett, mert a német sporthatóság nem engedte meg, hogy a német csapat, ha semleges területen is, osztrák csapat ellen játsszék.

Fanta József, aki a csehszlovák kombinált vezetője volt az oroszországi turán, nagy elragadtatással nyilatkozik az orosz futballviszonyokról. Három mérkőzésüknek 200.000 nézője volt. Felmerült az a terv, hogy rendszeresíteni kellene a szláv országok (Oroszország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Lengyelország) sportérinkezését, de ennek egyelőre még nagy akadályai vannak, többek közt az is, hogy Jugoszlávia még nem ismeri el Szovjetországot.

301 futballmérkőzés lesz vasárnap Jugoszláviában az Egyesült Királyság I. Alekszandar király alapja javára.

A bécsi Hakoah Lengyelországi turára indul, ahol két mérkőzést játszik.

Cilli Aussem a német tenisz-világbajnoknő eljegyezte magát egy olasz mágnással.

—0—

APRÓHIRDETÉSEK

Ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetési oldalon 0:80 dinár
2. a szövegrészben 2:50 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedményt adunk, az álláskeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A hirdetést adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről befizelhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

Itt az ideje!

Rendeljen sorsjegyet az új osztálysorsjátékra. Új tervezet, nagyobb nyeremények. — Egész sorsjegy 200 Din., fél sorsjegy 100 D., negyed sorsjegy 50 D.

Lepedat i Jovanović, Subotica

Különítele

Száraz bükkhulladék és más tűzifa legolcsóbb napi áron beszerezhető: Vujkovic J. és Társa cég-nél, Subotica, Jukiceva ul. 41. Telefon 6—69. 201

Fürdőszoba teljes felszerelések, rézből, vasból, víz-, gőz- és gázarmatúrák kaphatók Barzel vaskereskedés, Subotica.

Szubotica kiadó-hivatalunk minden nap reggel 1/29—2-ig és délután 5—7-ig tart hivatalos órákat

A hírneves elsőrendű

"MIRA"-cipők

elárusítóhelye megnyílt!

Noviszád, Kralja Aleksandra 13

Kereslet

Férfi konfekciómunkások, csak elsőrangú munkások, saját géppel, felvételnél, Weinfeld, Noviszád, Jevrejszka 3. 3066

Több ügyes varróleányt azonnalra felvesz Szubotin, nő szalón, Noviszád, Zseljeznicska 14. 3076

Kifutófiúk és bogárnépmunkások felvételnél: a Reich kocsiyarban. 3077

Eladó

Vándor motoros szalagfűrészes eladó. Kuszil asztalos, Noviszád, Futaki ut 70. 3073

Folyó hó 5-én, szombaton este

disznótoros vacsora

a LYRA-vendéglőben. A zenét a sztáribecsei első tamburazenekar szolgáltatja. Vendégeim szíves partiógását kéri, tisztelettel a vendéglős. 3078

PAP-LAN

kaucs, madrac otoman, fél és olcsón csak KRAMER MARTIN kárpitos és paplanos üzletében, Jevrejszka ul. 12 szereshető be.

HIRDESEN a Reggeli Ujságban

Soha olyan olcsón

nem vásárolhat,

soha olyan jól

nem szórakozhat,

soha annyi szépet

nem láthat, mint

Szuboticán

október 12-től okt. 20-ig a

Szuboticei Gazdasági

Hét és Kiállítás

idején. A Szuboticára váltott vasúti jeggyel és K. 13. számú igazolvánnyal

INGYEN UTAZHAT HAZA!

Novosadski Jevrejski kulturni dom

Pályázat

A Novosadski jevrejski kulturni dom bárbe adja a „Citaonica” helyiségeit kávéház és étterem céljaira. Felhívtnak mindazok, akik arra refektálnak, hogy pályázati kérvényüket „Odboru Novosadskog jevrejskog kulturnog doma” címre 14 napon belül nyújtsák be.

Bővebb felvilágosításokkal a zsidó hitközségrodája szolgál.

Noviszád, 1935. október hó 2.

A Novosadski jevrejski kulturni dom igazgatósága.

Hetenként ötezer ember nevet a Havonként huszezer

GRIMASZ

Jugoszlavia egyetlen magyar nyelvű vicc lapja. Kérjen chitlan mutatványt — Szerkesztőség: SZUBOTICA, Fra Jose tré 6. 380

ADIN cernagombok tartósak

BOROSHORDOK

üvek és használtak, 50 literrel 400 literig nagy választékban, legolcsóbb árban és a legjobb minőségben beszerezhetőek:

KRIX LAJOS kád' mesternél SZUBOTICA V. Mažuranićeva 19

Vásároljon hirdetőinknél

244. Keresztrejtvény

Közlő: Lukács Jenő, Bajmók

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12							13			14
15										16
17			18	19			20	21		
22			23		24					
25			26	26a			27			
28			29				30			31
			31a							32
33	34						34a			35
36							37	38		39
40			41	42	43					
44			45	46						47
48										

Vízszintes sorok: 1. Vallás szimbóluma, 8. Zsivány, 12. Orozva (betűhiány), 14. Fejen van (íráshiba), 15. „I” és színészbetegség, 16. Hiv népiesen, 17. Dunabánsági nagyközség, 18. Kettős szó: „Ó” államnyelven és „igen” idegenül, 20. Helyeslés, 22. T. E. T., 23. Kettős mássalhangzó, 24. Hindu Isten-nő (o = u), 25. Női becenév, 26. Amerikai egyetem A = E, 27. Zug iker szava (i = e), 28. Kettős szó vásárló és női becenév, 30. Ütem, 31. Kihalt indián népfaj (betű föl.), 32. N. i. u., 33. Szerelmeiről híres egyén E = o.-val, 35. N. D. 36. Férfi becenév, 37. Fegyver, 40. Távol vagyok (betűhiány), 44. I. T. 45. Indián nép faj Dél-Chilében (betű fel.), 48. Magas épület.

Függőleges sorok: 1. Kicsinyítő képző, 2. Elpártolt, 3. Bizonytalan idegen szó A = E, 4. Női név, 5. Színész (pesti), 6. Z. M. P., 7. Kettős szó: álló víz és felkiáltó szócska, 8. R. A. A., 9. Képeslap idegenül (betűcsere), 10. Operett, 11. Amerikai folyó, 17.

Névelővel ilyen futás is van, 19. Kényes, 21. Bibliai hegység, 26. A filmszínész egyik neve, 29. Kettős szó névmás és régi fegyver, 30. Rangjelzés, 31. Jugoszláviai magyar költő neve, 33. Férfi becenév E = ó, 34. Szerbiai város, 34. A lelki megtisztulás egy betűvel, 41. Lakat, 42. Nincs ellentéte, 43. A. U. Y., 46. Megszid, 47. K. L.

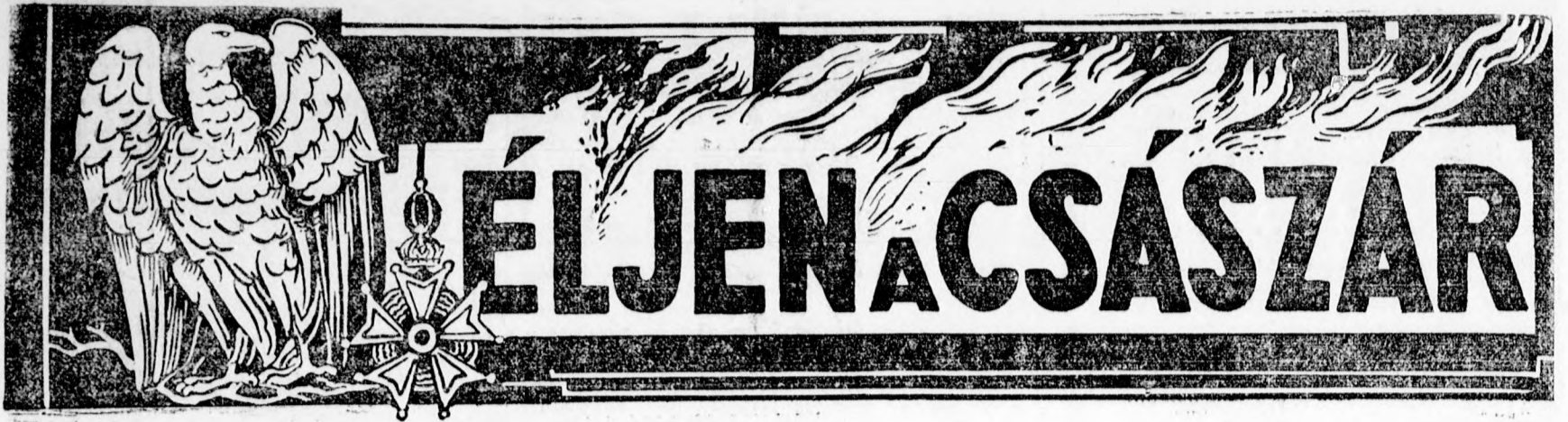
Keresztrejtvénytervezetet köszönettel fogadjunk. Kérésünk csupán az, hogy a négyzetek száma 14-nél több ne legyen, s a tervezet tintával készüjön a papír egyik oldalán.

Sztaribecsej és Noviszád között

a leggyorsabban, legkellemesebben és legolcsóbban

autóbuszon utazik!

Sztaribecsejről indul (az Imperial-szálló előtt) reggel 1/27. Noviszádról indul (a Buzaterről) d. u. 12.00 órakor. Közlekedik naponta, vasárnap és nagyobb ünnepek kivételével.

Napoleon a hódító, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

65

Napoleon már csak akkor szerez tudomást a dologról, amikor Grassini egy szép napon Bode társaságában nyomtalanul eltűnik a Chantreine-utcából. Mint kiderül — a szerelmes pár külföldre szökött és nem sokára Németországból, Hollandiából, Angliából és Olaszországból érkeznek egymásután a hírek fellépéseikről és sikereikről...

Külföldre szökni nagyon nehéz lett volna utlevél nélkül — úgy hogy Fouchének, a rendőrminiszternek valószínűleg tudnia kellett a dologról. Fouché azonban, ha csak teheti, szeret borsót törni ura orra alá. És most kivételesen szerencsésje van — mert Napoleon már nem sokat törődik az egész dologgal.

Sokkal jobban lefogalják az állam kormányzásának külső és belső ügyei hogyszem életének ennél a szép és színes epizódjánál tulságosan sokáig időzhetne.

Az első konzul nem szórakozhat a végtelenségig a szerelmi idillek rózsalugasában: mindenekelőtt saját pozíciójának megszilárdításán és kijépitésén kell munkálkodnia.

Mert hiába tört le látszólag minden ellenállást a brumaire tizenkilencediki államcsinnyel, hiába állította össze a törvényhozótestületet a saját szájaize szerint, hiába tartja kezében a minisztériumok és a fontosabb állások sorsát — még mindig vannak széles rétegek, amelyek ellenséges érülettel állnak vele szemben.

Elsősorban is a jakobinus párt maradványai, akik minden közhasznu tevékenysége, minden nemzetépítő fáradozása, minden külső és belső sikere ellenére is csak a diktátort, az elnyomó zsarnokot látják benne. És még talán náluk is veszélyesebbek az új rezsim szempontjából a royalisták, akik az emigrációban élő XVIII. Lajos érdekében szövögetik terveiket a Konzulátus megdöntésére.

XVIII. Lajos — az egykori „Monsieur“, a provençai gróf, a szerencsétlen véget ért XVI. Lajos öccse — azok közé a Bourbonok közé tartozik, akik „semmit sem tanultak és mindent elfelejtettek“... Számára hiába-

való volt a Forradalom minden tanulsága — ő még mindig azt képzei, hogy csak parancsolnia kell és mindenki hajbókolva engedelmeskedik...

Elvakultságában odáig megy, hogy — némi leereszkedéssel ugyan — de mégis csak ő teszi meg az első kezdeményező lépést a „bitorló“ irányában.

Alig néhány hónappal az első konzul hivatalba lépése után sajátkezüleg irt levéllel fordul Bonaparte tábornokhoz:

„Uram, — írja szószerint, — az olyan férfiak, mint Ön, bármil en legyen is látszólagos viselkedésük, sohasem keltenek bizalmatlanságot. Ön elfogadott egy kiváló állást, köszönettel tartozom érte. Ön mindenképpen jobban tudja, hogy erő és hatalom kell ahhoz, hogy boldoggá tegyünk egy nagy nemzetet. Mentse meg Franciaországot saját elvakult szenvedélyességétől és akkor szívem szerint cselekedett; adja vissza Franciaországnak királyát és akkor a jövő nemzedék áldani fogja emlékét. Önre mindig nagyobb szüksége lesz az államnak, mintsem hogy én jelentős állásokkal ki tudnám fejteni ösöm és saját magam halálját.“

Lajos.“

Bármennyire hízegő és leereszkedő a hang, Bonaparte tábornok, az első konzul, már sokkal magasabbra emelkedett ön maga szemében is, semhogy hajlandó volna elfogadni ezt a vállveregető elismerést.

És a levélre — a sajátkezüleg írott királyi levélre — még csak nem is válaszol!

A tehetségtelen XVIII. Lajos azonban még ettől sem józanodik ki. Azt képzei, hogy talán helyesebb volna alkudozásokba bocsátkozni és ígérgetni. Hátha ez a Bonaparte tábornok, aki bizonyára kapzsi, hiu és haszonleső kalandor, valami magas kitüntetés, vagy pozíció ellenében mégis megvásárolható!...

Merénylet

És ettől az elgondolástól, ettől a minden emberismeretet nélkülöző beképzeltségtől vezéreltetve, nem restel a válasz nélkül maradt levél után újabb levéllel fordulni az első konzulhoz:

„Régóta tudnia kell, tábornok, — írja ebben a második, talán még az elsőnél is szerencsétlenebb hangu fogalmazványban — hogy megszerezte becsülésemet. Ha kételkednék abban, hogy hálás tudok lenni, szabja meg állását és jelölje meg barátaiét! Ami elveimet illeti: francia vagyok. Szelid vagyok jellemem szerint és szelid leszek okosságból. Nem, a lodii, a castiglionei, az areolei győző, Olaszország és Egyiptom meghódítója nem helyezheti előbbre a dicsőségnél az üres hírességet. Ezalatt vesztí a drága időt. Mi biztosítani tudjuk Franciaország dicsőségét. Azt mondom: mi, mert errenézve nekem szükségem van Bonapartera, ő pedig ön maga amugy sem valósíthatja meg. Tábornok, Európa Önre figyel, a dicsőség Önt várja

és én türelmetlen vagyok, hogy visszaadhaszam népemnek a békét.“

Lajos.“

Most már aztán Bonaparte türelmének is vége szakad. Válasza rövid, de annál sokatmondóbb és félreérthetlenebb:

„Uram, — írja, gondosan mellőzve minden királyi címzést, — megkaptam levelét. Köszönettel vagyok mindazokért a figyelmességekért, amiket benne mond. Önnek azonban nem kell a Franciaországba való visszatérését óhajtania: mert oda csak száz-ezer holttesten keresztül vezet az út! Áldozza fel tehát érdekeit Franciaország nyugalmaért és boldogságáért. A történelem számon fogja ezt tartani. Nem vagyok érzéketlen családja szerencsétlensége iránt és örömmel hallanám, hogy körül van véve mindazzal, amire visszavonultsága csendjében szüksége van.“

Bonaparte.“

Még a levélnél is csattanóbb válasz a rövid, de páratlanul sikeres olaszországi hadjáratot követő lunevillei béke, amely mindent visszaszervez Franciaországnak, aminek megtartásáért esztendők óta hadakozott! És most azután nem lehet kétséges többé a francia nép szemében sem, hogy ki az igazi uralkodója, ki az igazi békeszerző — XVIII. Lajos, vagy Bonaparte!

Érvek hiányában a royalisták most végül is kétségbeesett megoldásra szánják magukat. Miután a jakobinusok részéről Aréna, Ceracchi, Topino-Lebrun és még néhány elszánt társuk összeesküvése Fouché rendőrségének gyors közbelépése folytán meghiúsul — most ők próbálkoznak meg a gyűlölt Bonaparte elpusztításával.

1800 december 24-én este az első konzul az Operába hajt, hogy résztvegyen az ünnepi díszelőadáson. Az ut a keskeny Saint Nicaise utcán keresztül vezet, ahol két kocsi alig-alig fér el egymás mellett.

Amikor a fogat bekanyarodik a szorosan álló házak közé, a kocsis megpróbál kikerülni egy az uttest szélén álló parasztszekeret, amelyen egy nagy hordó áll. Az utca keskenysége folytán azonban nem tudja megakadályozni, hogy az első konzul fogatának kerekei ne surolják az utban álló szekeret.

Abban a pillanatban a szekéren álló hordó eldől és rögtön rá irtózatossan robbanás detonációja reszketteti meg a levegőt.

A hordóban elhelyezett pokolgép felrobban — s a következő percben a keskeny ucca csendjét össze-vissza ordítás, halálhörgés és jajkiáltás veri fel.

A robbanás ereje nyolc embert ölt meg és huszonnyolcat sebesített meg súlyosan. Bonaparte tábornok azonban — aki ellen a gyilkos terv készült — csodálatosképpen a hintójában bennülökkel együtt sértetlen maradt.

(Folytatása következik!)